

AFVALSTURING FRIESLAND NV

STARTNOTITIE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE VOOR BE- EN VERWERKING VAN AFVALSTOFFEN OP DE WIERDE

MAART 1998

INHOUDSOPGAVE

	blz
1. INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Doel startnotitie	2
1.3 Opzet startnotitie	2
2. HET PARAPLU-MER	4
3. PROBLEEMSTELLING EN DOEL	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Probleemstelling	7
3.3 Aanbod afvalstoffen	7
3.4 Doel	11
4. BELEID	13
4.1 Internationaal en nationaal beleid	13
4.2 Beleid Provincie Fryslân	13
4.3 Beleid Gemeente Skarsterlân	15
5. BESLUITEN	18
5.1 Besluiten waarvoor het MER wordt opgesteld	18
5.2 Genomen besluiten	18
5.3 Te nemen besluiten op basis van het MER	18
6. BESCHRIJVING HUIDIGE BEDRIJFSACTIVITEITEN	19
6.1 Algemeen	19
6.2 Recente ontwikkelingen	19
7. OMSCHRIJVING VOORGENOMEN AFVALBE- EN VERWERKINGSACTIVITEITEN	23
7.1 Algemeen	23
7.2 Scheidingsinstallatie en ONF-bewerking	23
7.3 Zuiveringsslibbewerking	25
7.4 Grondreiniging	25
7.5 Immobilisatie en zeefzandbewerking	27
7.6 Baggerslibbewerking	28
7.7 Breker en vestiging regionale inzameldienst	29
7.8 Groencompostering	30
7.9 Uitbreiding zuiveringsinstallatie	30
8. MILIEUGEVOLGEN	31
8.1 Te verwachten emissies	31
8.2 Milieugebruiksruimte	32
8.3 Lucht	35
8.4 Geluid	35
9. AANDUIDING ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN	37
9.1 Inleiding	37
9.2 Nul-alternatief	37
9.3 Meest milieuvriendelijk alternatief	37
10. PROCEDURELE ASPECTEN	38

BIJLAGEN:

- I Adressen initiatiefnemer en Bevoegd Gezag
- II Literatuurlijst
- III Raadsbesluit gemeente Skarsterlân
- IV Situeringskaarten

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Afvalsturing Friesland NV (AF) is voornemens haar verwerkingsactiviteiten voor afval in de breedste zin op afvalberging De Wierde, De Dolten 11 te Oudehaske uit te breiden. In dit kader denkt AF aan:

- scheidingsinstallatie;
- bewerkingsinstallatie voor de organische natte fractie (ONF) die uit de scheidingsinstallatie komt;
- bewerking baggerslib;
- grondreiniging;
- immobilisatie;
- zeefzandbewerking;
- groencompostering;
- verwerking rioolslib en veegvuil;
- breekinstallatie;
- opslag secundaire bouwstoffen.

Daarnaast voert AF momenteel gesprekken met het Waterschap Friesland om een bewerkingsinstallatie voor zuiveringsslib op De Wierde op te richten. Het Waterschap Friesland heeft hiervoor inmiddels een MER laten opstellen (HASKONING, 1997) en de benodigde vergunningaanvraag ingediend.

Ten slotte onderzoekt AF de mogelijke situering van een (regionale) inzameldienst voor afvalstoffen op het terrein van De Wierde.

Bij de keuze van de verwerkingstechnieken zullen de actuele milieudoelstellingen als uitgangspunt gehanteerd worden waarbij maximaal hergebruik en nuttige toepassing van grondstoffen, materialen en producten nagestreefd wordt (ladder van Lansink). Tevens heeft de uitbreiding van de verwerkingsactiviteiten tot gevolg dat, ondanks de sterk afnemende stortactiviteiten, een rendabele exploitatie van afvalberging De Wierde zeker gesteld kan worden.

Voor de regio is verder van belang dat de uitbreiding van de verwerkingsactiviteiten gepaard gaat met uitbreiding van het aantal arbeidsplaatsen.

De aanleiding voor het hiervoor beschreven voornemen zijn met name de ontwikkelingen op het gebied van de afvalverwerking. Deze ontwikkelingen volgen elkaar in een snel tempo op met voor AF het belangrijke gevolg dat de hoeveelheid te storten afvalstoffen fors terug loopt.

Voor een deel van de bovengenoemde activiteiten moet een milieu-effectrapport (MER) worden opgesteld. In principe is het mogelijk hiervoor één MER op te stellen. AF geeft echter de voorkeur aan meerdere MER's om daarmee de duidelijkheid en flexibiliteit van de toekomstige vergunningaanvragen te kunnen waarborgen. Uit vooroverleg met onder andere de gemeente Skarsterlân en de Provincie Fryslân is echter duidelijk geworden dat een integrale benadering voorop moet staan. Juist dat betekent dat alle milieugevolgen (ook van de niet m.e.r.-plichtige activiteiten) in samenhang kan en moet worden bekeken.

Dit alles overziend heeft AF besloten een m.e.r.-procedure te starten waarin meerdere activiteiten met een verschillend karakter worden meegenomen (Paraplu m.e.r.). Het resultaat is een hoofdrapport met verschillende deelrapporten. De meerwaarde van deze systematiek is tweeledig. Voor alle belanghebbende partijen ontstaat een maximale integraliteit, ten tweede blijft er ook een maximale flexibiliteit aanwezig. AF is voornemens om alle in dit MER genoemde activiteiten zo spoedig mogelijk te realiseren. Het is overigens zeer wel denkbeeldig dat niet alle opgestarte procedures in de praktijk tegelijk de eindstreep halen. Vandaar dat flexibiliteit van deze aanpak voor AF van groot belang is. Elk Deelrapport vormt tezamen met het Hoofdrapport een volwaardig MER. Dit MER wordt samengesteld ten behoeve van de vergunningaanvraag voor de in het Deelrapport beschreven activiteit en zal de gehele m.e.r.-procedure doorlopen.

Ten aanzien van de m.e.r.-procedure moet het volgende worden opgemerkt. Op dit moment wordt het Besluit m.e.r. herzien. Dit naar aanleiding van een nieuwe EU-Richtlijn voor milieu-effectbeoordeling. Deze herziening kan ertoe leiden dat een aantal m.e.r.-plichtige activiteiten in de toekomst niet meer m.e.r.-plichtig zijn. Dit betekent dat de mogelijkheid bestaat dat voor een aantal activiteiten waarvoor Afvalsturing Friesland een deelrapport opstelt een vergunningaanvraag alleen voldoende is en dat dus mogelijk niet alle deelrapporten worden opgesteld zoals in deze startnotitie is geschetst. Vooralsnog kan geen zekerheid worden gegeven hoe het een en ander zal wijzigen.

1.2 Doel startnotitie

Voor de realisatie van het voornemen heeft AF vergunningen nodig ingevolge de Wet Milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo). Voordat de vergunningen kunnen worden verleend moet een procedure voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.-procedure) worden doorlopen. Onderdeel van deze procedure is het opstellen van een MER volgens de richtlijnen zoals deze zijn vastgesteld door het bevoegd gezag, mede op basis van een advies van de onafhankelijk Cmer. Het doel van de m.e.r. is het milieubelang omtrent de in te dienen vergunningaanvragen een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven. Dit doel wordt bereikt door het verzamelen van milieu-informatie die direct gerelateerd is aan de te nemen besluiten tot het verlenen van de milieuvergunningen. Deze informatie wordt vastgelegd in een MER.

Initiatiefnemer tot het opstellen van het MER is AF. Bevoegd gezag in het kader van de Wet milieubeheer zijn Gedeputeerde Staten van Fryslân. Bevoegd gezag in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren is het Dagelijks bestuur van het Waterschap Friesland. De Provincie Fryslân vervult in deze een coördinerende rol. De m.e.r.-procedure start met de publikatie van de Startnotitie door het bevoegd gezag.

1.3 Opzet startnotitie

De voorliggende startnotitie is ingedeeld in de volgende hoofdstukken:

- opzet paraplu-MER (hoofdstuk 2) waarin de nieuwe vorm van het MER wordt toegelicht;
- probleemstelling en doel (hoofdstuk 3) met de formulering van het doel van het voornemen;

- beleid (hoofdstuk 4) waarin kort wordt ingegaan op het internationale, het nationale en het regionale beleid inzake de verwerking van afvalstoffen;
- besluiten (hoofdstuk 5) met een opsomming van de reeds genomen besluiten en de besluiten die moeten worden genomen om het voornemen te kunnen realiseren;
- beschrijving huidige bedrijfsactiviteiten (hoofdstuk 6);
- voorgenomen activiteit (hoofdstuk 7) met een beschrijving van de verschillende activiteiten alsmede een weergave van de voornaamste te verwachten emissies;
- milieugebruiksruimte (hoofdstuk 8) waarin AF voor een aantal emissies de gewenste milieugebruiksruimte formuleert;
- aanduiding alternatieven en varianten (hoofdstuk 9) waarbij wordt ingegaan op het nul-alternatief en meest milieuvriendelijk alternatief in relatie tot de functie in het Paraplu-MER;
- procedurele aspecten (hoofdstuk 10), waarbij ingegaan wordt op de m.e.r.-procedure.

In bijlage I zijn de relevante adressen opgenomen van initiatiefnemer en bevoegd gezag. In bijlage II is een literatuurlijst opgenomen. Het Raadsbesluit van de gemeente Skarsterlân inzake de nieuwe activiteiten van AF is opgenomen in bijlage III. Tot slot is in bijlage IV een aantal overzichtstekeningen van de locatie opgenomen.

2. HET PARAPLU-MER

In de inleiding is aangegeven dat verschillende voorgenomen activiteiten m.e.r.-plichtig zijn. Overwogen kan worden om alle activiteiten in één MER onder te brengen. Het nadeel hiervan is enerzijds dat het MER een omvangrijk boekwerk wordt, dat wellicht moeilijk is te doorgronden. Anderzijds kunnen problemen/discussies omtrent één activiteit de hele procedure vertragen. Dit kan worden voorkomen door afzonderlijke procedures te doorlopen. Dit heeft echter voor belanghebbenden zoals de omwonenden, de gemeente Skarsterlân, etc. als bezwaar, dat zij telkens opnieuw kunnen worden geconfronteerd met een nieuwe procedure en daardoor wellicht de onderlinge samenhang uit het oog verliezen. Voorts geldt het praktische bezwaar dat veel werk bij de samenstelling van een MER herhaald moet worden.

Op basis van dit gegeven, gevoerde gesprekken met belanghebbenden en gezien het feit dat de Provincie van mening is dat alle milieugevolgen in onderlinge samenhang moeten worden bekeken, is de volgende constructie gekozen:

AF start de m.e.r.-procedure met voorliggende startnotitie waarin alle activiteiten geschetst worden. In deze startnotitie vraagt AF 'milieugebruiksruimte' aan. Dit is de ruimte die AF van het bevoegde gezag krijgt voor de milieugevolgen (emissies/immissies) waarbij geredeneerd wordt vanuit immissienormstellingen bij milieugevoelige objecten. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een bepaalde maximale geluidsbelasting die op bepaalde referentiepunten niet overschreden mag worden. Vervolgens stelt de provincie de Richtlijnen voor het MER op waarin de 'milieugebruiksruimte' wordt gedefinieerd. AF kan dan precies nagaan welke emissies toelaatbaar zijn en welke niet. Ook kan AF constateren, dat indien bepaalde activiteiten relatief veel van de 'milieugebruiksruimte' in beslag nemen, weinig 'milieugebruiksruimte' resteert voor de andere activiteiten en kunnen derhalve prioriteiten worden gesteld in de aanpak en/of de uitvoering.

Na vaststelling van de Richtlijnen wordt het Paraplu-MER opgesteld. Als eerste wordt het Hoofdrapport geschreven. Dit Hoofdrapport bestaat uit de eerste hoofdstukken van een traditionele MER. In concreto betekent dit dat in het Hoofdrapport de volgende hoofdstukken kunnen worden opgenomen:

- Algemene inleiding;
- Probleemstelling en doel;
- Beleid en besluiten;
- Bestaande toestand van het milieu en de autonome ontwikkeling. Onder autonome ontwikkeling wordt de ontwikkeling van afvalberging De Wierde verstaan zonder dat een van de nieuwe voorgenomen activiteiten wordt ontwikkeld. In de praktijk betekent dit dat onder de autonome ontwikkeling de continuering van de weliswaar afnemende beperkte stortactiviteiten wordt verstaan;
- Voorgenomen activiteit. In dit hoofdstuk zal in het Hoofdrapport een korte beschrijving worden gegeven van alle activiteiten die AF voornemens is te ontwikkelen.

Vervolgens kan AF op elk gewenst moment voor de verschillende activiteiten of cluster van activiteiten een vergunningaanvraag (met het Hoofdrapport) indienen waarbij de aanvraag voor een m.e.r.-plichtige activiteit vergezeld gaat van een deelrapportage inzake deze activiteit of cluster van activiteiten. De Deelrapportage bevat de volgende hoofdstukken:

- Voorgenomen activiteit. In navolging op dit hoofdstuk uit het Hoofdrapport vindt een beschrijving van een of meerdere specifieke activiteiten plaats en wordt ingegaan op de mogelijke alternatieven/varianten;
- Actualisatie (ten opzichte van hoofdrapport);
- Gevolgen voor het milieu;
- Vergelijking van alternatieven;
- Monitorings- en evaluatieprogramma;
- Leemten in kennis.

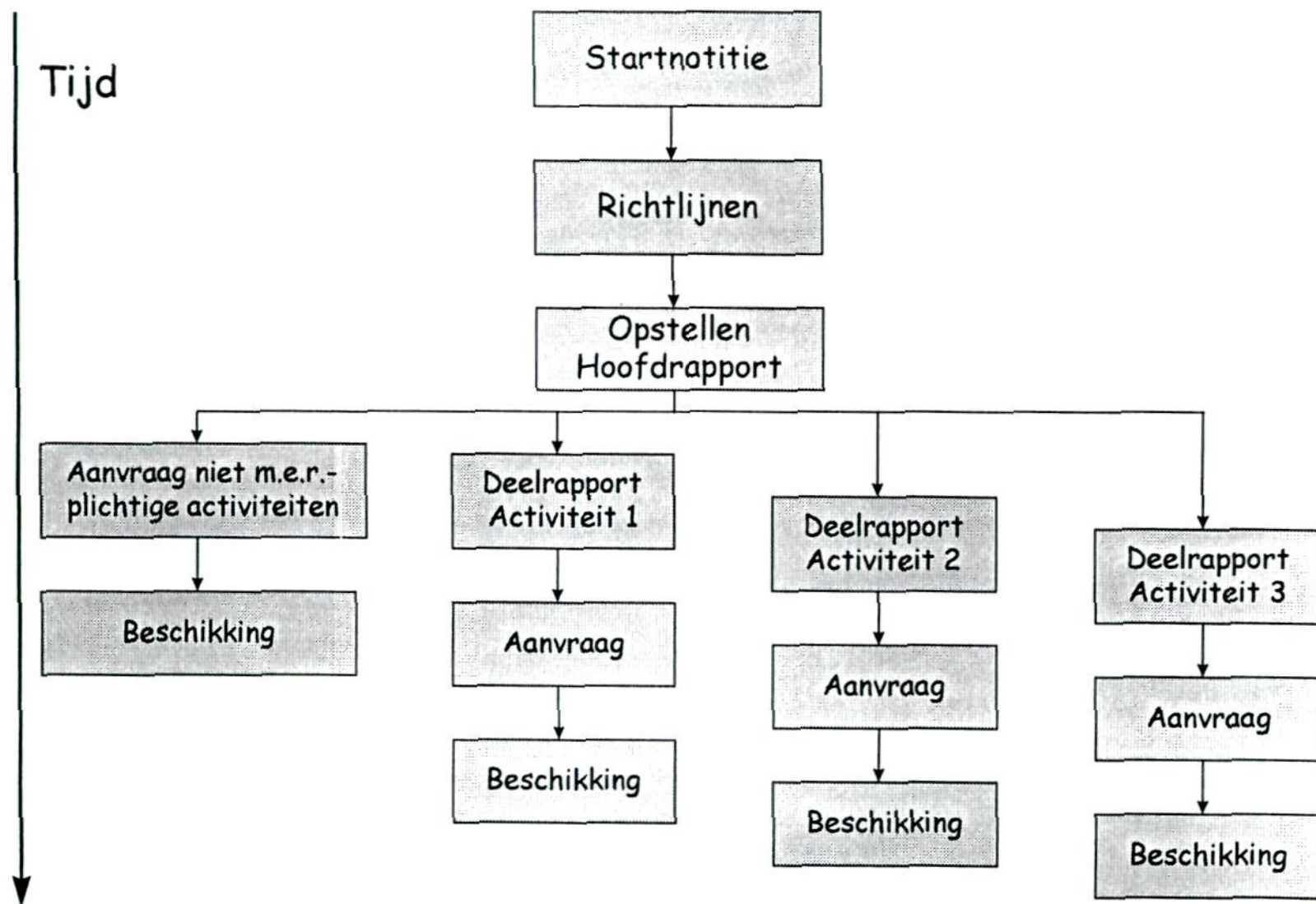
Op deze wijze wordt een integrale benadering van de milieugevolgen gewaarborgd. Immers bij elke nieuwe vergunningaanvraag kan het bevoegd gezag nagaan of cumulatie van de emissies van de nieuwe activiteit bij de reeds vergunde activiteiten leidt tot overschrijding van de vergunde 'milieugebruiksruimte'. Daar waar reeds activiteiten welke in het hoofd-MER zijn meegenomen in exploitatie zijn, zullen de meetgegevens in de praktijk worden vastgesteld en worden ingebracht in de rekenmodellen voor de nog te ontplooien activiteiten. Hiertoe zal AF bij elke nieuwe vergunningaanvraag aangeven wat de emissies zijn in de huidige licht wijzigende situatie (alleen beperkter storten), wat de emissies zijn van reeds vergunde nieuwe activiteiten en wat de extra emissies zijn van de aangevraagde activiteit. Zoals in de inleiding vermeld, is AF voornemens om zo snel mogelijk alle activiteiten op te starten binnen de mogelijkheden welke daar bestuurlijk voor geboden worden. Als streefdatum wordt ervan uitgegaan dat met de aanleg en bouw van de voorzieningen in 1999 kan worden gestart. Als maximale houdbaarheid van het hoofdrapport wordt een periode van 5 jaar aangehouden.

Een belangrijke randvoorwaarde bij het Paraplu-MER is de zogenaamde 'houdbaarheid' van zowel het Hoofdrapport als de Richtlijnen. Het moge immers duidelijk zijn dat na een aantal jaren de inhoud van het Hoofdrapport en de Richtlijnen door diverse ontwikkelingen achterhaald kunnen zijn. Dit geldt met name voor de 'overheidsbesluiten', 'bestaande toestand van het milieu' en 'bestaande wet- en regelgeving'. Als praktische oplossing voor dit probleem wordt als uitgangspunt gehanteerd dat herijking zal plaatsvinden ten tijde van het indienen van een deel-MER waarbij door het bevoegd gezag in overleg met AF wordt besloten of het Hoofdrapport en/of de Richtlijnen inhoudelijk nog acceptabel zijn.

Het in dit hoofdstuk beschreven proces van een Paraplu-MER wordt ter verduidelijking in figuur 2.1 schematisch weergegeven.

Zoals reeds eerder is aangegeven, is het bovenbeschreven proces een resultaat van overleg tussen belanghebbenden, te weten; de Commissie voor de milieu-effectrapportage, Ministerie van VROM, Regionale Inspectie Milieuhygiëne, provincie Fryslân, gemeente Skarsterlân, Waterschap Friesland en AF. Omdat het proces nieuw is voor de hiervoor genoemde belanghebbenden wordt de mogelijkheid opgehouden om in de aanvangsfase van het proces alsnog te besluiten alle nieuwe activiteiten in separate MER'en weer te geven.

Figuur 2.1: Schematische weergave proces Paraplu-MER

3. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de probleemstelling omtrent de huidige exploitatie van afvalberging De Wierde. Aansluitend wordt ingegaan op de te be- en verwerken afvalstromen waarbij tevens een inschatting wordt gegeven van het aanbod. Tot slot wordt in dit hoofdstuk het doel van de voornemen van Afvalsturing Friesland NV (AF) uiteengezet.

3.2 Probleemstelling

De ontwikkelingen op het gebied van de afvalverwerking volgen elkaar in een snel tempo op. Met name het door het Ministerie van VROM geïnitieerde beleid inzake preventie en hergebruik ("Ladder van Lansink") begint steeds meer effect te ressorteren. In dit beleid heeft het storten van afvalstoffen als eindverwerking de laagste prioriteit. Het Besluit stortverbod afvalstoffen is een rechtstreeks uitvloeisel van deze prioriteitsstelling. Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat het storten van afvalstoffen op afvalberging De Wierde sterk is afgenomen en in de nabije toekomst nog verder zal afnemen.

Daarnaast geldt dat op grond van de stimulering van preventie, hergebruik en nuttige toepassingen boven verbranding, de prijsontwikkeling voor de eindverwerking en de stijgende vraag naar secundaire grondstoffen, er een toenemende vraag naar bewerkingscapaciteit voor verschillende categorieën afvalstoffen is. Deze afvalstoffen worden nu veelal aan een verbrandingsinstallatie of een stortplaats aangeboden.

Ten tijde van de gepleegde investeringen in de huidige inrichting waren deze ontwikkelingen niet voorzien. Dit blijkt onder andere ook uit het feit dat nog een groot gedeelte van het terrein van afvalberging De Wierde is gereserveerd voor het storten van afvalstoffen (fase 2). Met de huidige (fors gereduceerde) aanvoer van afvalstoffen komt de rendabele exploitatie van de afvalberging in gevaar. Immers, bij de opstellingen van de investeringen (en daarmee de afschrijvingen) was uitgegaan van een grotere afvalaanvoer in een relatief korte periode.

Om in de veranderende markt voor afvalbe- en verwerking een rendabele exploitatie op afvalberging De Wierde te kunnen waarborgen en om goed te anticiperen op de nieuwe koers in het landelijk afvalbeleid is AF voornemens haar activiteiten uit te breiden met name in de richting van be- en verwerkingsactiviteiten tot een hoogwaardiger produkt ten behoeve van hergebruik en nuttige toepassingen (Ladder van Lansink).

3.3 Aanbod afvalstoffen

Per voorgenomen be- of verwerkingstechniek wordt ingegaan op de te verwerken afvalstoffen. Aan het einde van deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van het afvalaanbod alsmede een inschatting van het toekomstig aanbod in 2005. De basis voor dit overzicht wordt gevormd door een interne studie die door AF (in samenwerking met HASKONING) is uitgevoerd (AF, 1997).

Tevens heeft een afstemming van de ingeschatte hoeveelheden met de provincie Fryslân plaatsgevonden.

Door Afvalsturing Friesland is met name ook gekeken naar de door het AOO gehanteerde scenario's, te weten het Tegenwindscenario en het Beleidsscenario. Op basis van de meest recente informatie inzake vrijkomende afvalstromen (praktijkcijfers) is Afvalsturing Friesland in overleg met de provincie Friesland gekomen tot het scenario dat op bladzijde 11 van deze startnotitie is vermeld. In de hierna volgende beschrijving wordt daar per onderdeel nader op ingegaan.

Scheidingsinstallatie

Het bewerken van huishoudelijk afval (HHA), grof huisvuil (GHA), kantoor-, winkel- en dienstenafval (KWD) en industrieel afval (IA) door middel van een scheidingsinstallatie heeft tot doel:

- het tegen gaan van het storten van brandbaar afval;
- de hoeveelheid te verbranden afval te minimaliseren;
- tot maximaal produkt- of materiaal hergebruik te komen;
- de hoeveelheid te bewerken ONF te minimaliseren.

Als positieve (financiële) aspecten voor het realiseren van een scheidingsinstallatie in Friesland zijn aan te merken:

- minder afval tegen hoge tarieven verbranden;
- minder afval over grote afstand naar Wijster vervoeren;
- meer afval tegen lage verwerkingstarieven en/of een positieve opbrengst afzetten ten behoeve van hergebruik en nuttige toepassingen;
- beter milieuhygiënisch rendement.

In de scheidingsinstallatie wordt huishoudelijk afval (HHA), grof huisvuil (GHA), kantoor-, winkel- en dienstenafval (KWD) en industrieel afval (IA) gescheiden in drie deelstromen, te weten:

- ferro- en non-ferro metalen;
- een droge brandbare fractie genaamd RDF (Refuse Derived Fuel);
- een natte fractie genaamd ONF (Organische Natte Fractie).

Verdergaande scheiding is afhankelijk van de markt.

Op basis van het aanbod in 1996 zal jaarlijks circa 200 kton in de scheidingsinstallatie worden verwerkt. Deze hoeveelheid zal in 2005 zijn afgenomen tot circa 180 kton op basis van de scenario's voor hergebruik en preventie.

Tevens zal in de scheidingsinstallatie een aparte lijn voor het scheiden van grof huishoudelijk afval en bouw- en sloopafval gerealiseerd worden.

Voor AF zijn in principe 2 bewerkingstechnieken in beeld, te weten biologisch drogen of vergisten.

ONF-bewerking

De doelmatigheidstoetsing van de scheidingsinstallatie door het Afval Overleg Orgaan (AOO) zal zich vooral richten op de wijze van be- en verwerking van de ONF-deelstroom. Voor het AOO geldt als toetsingskader voor verwerking van afvalstoffen met name het Tienjarenprogramma Afval 1995-2005; wijziging febr. 1997 (AOO 97-03) en de daarin verwerkte Circulaire Optimalisering van de eindverwerking van afvalstoffen van 19 mei 1994 van de Minister van VROM.

Kortweg is de beleidslijn dat bewerkingshandelingen met integraal ingezameld afval alleen gewenst zijn indien de verwerking van deelstromen en/of residuen tenminste gelijkwaardig of hoogwaardiger zijn dan integrale verbranding in een AVI.

Daarnaast is in het Besluit stortverbod afvalstoffen voor deelstromen van scheiding en residuen van bewerking na scheiding van integraal ingezameld huishoudelijk en daarop gelijkend afval een stortverbod afgekondigd.

Daarom zal de ontwikkeling van de bewerkingstechniek van de ONF-deelstroom zich met name richten op maximaal produkt- of materiaalhergebruik en een minimale hoeveelheid te storten residu. Voor AF zijn in principe twee leveringstechnieken in beeld, te weten biologisch drogen of vergisten.

De omvang van de ONF-bewerking wordt bepaald door het aanbod bij en het scheidingsrendement van de scheidingsinstallatie. Uitgaande van 200 kton zal jaarlijks circa 80 kton (40%) worden verwerkt.

Bewerking baggerslib

Het bewerken van baggerslib kan via natuurlijke en kunstmatige processen. Doel is het slib zodanig te bewerken dat er een herbruikbare fractie ontstaat en een fractie die vooreerst nog gestort moet worden, maar in een later stadium eventueel middels een immobilisatieproces bewerkt kan worden.

Het aanbod van baggerslib is moeilijk in te schatten daar het vrijkomen van baggerslib afhankelijk is van de beschikbaarheid van financiële middelen om waterbodems te saneren. Qua ruimtebeslag wordt rekening gehouden met vijf tot acht hectare hetgeen overeenkomt met circa 100.000 m³ baggerslib.

Grondreiniging

Voor reinigbare grond geldt een stortverbod. Een van de momenteel eenvoudigste methoden (het vergt daarnaast relatief weinig investeringen) en tevens zeer milieuvriendelijk is biologische grondreiniging. Vandaar dat in eerste instantie een voorziening voor het biologisch reinigen van verontreinigde grond zal worden gerealiseerd. Deze methode is gebaseerd op het versnellen en optimaliseren van het natuurlijk reinigingsproces, dat zich binnen een partij verontreinigde grond afspeelt.

Het doel van het biologisch reinigingsprocédé is om met minerale olie en PAK-verbindingen verontreinigde grond te reinigen tot multifunctionele- en/of herbruikbare grond (herbruikbaar in de zin van het Bouwstoffenbesluit).

Voor de toekomst wordt de mogelijkheid opgehouden om nieuw toe te passen grondreinigingstechnieken of nog te ontwikkelen technieken te kunnen introduceren.

Het aanbod van biologisch te reinigen grond wordt op dit moment ingeschat op ca. 50.000 - 70.000 ton per jaar.

Immobilisatie

Binnen het kader van de stimulering van hergebruik van afval- en/of reststoffen past het immobiliseren van deze stoffen. Gewezen kan hierbij worden op het Bouwstoffenbesluit dat in 1999 volledig zal worden ingevoerd (VROM, 1995c). Vooruitlopend op dit overheidsbeleid heeft het IPO de nota "Werken met secundaire materialen" opgesteld (IPO, 1995).

Het immobiliseren van stoffen is erop gericht de uitloging van milieubelastende componenten terug te dringen. De geïmmobiliseerde producten kunnen vervolgens als secundaire grondstof worden aangewend voor bijvoorbeeld de bouw van een geluidswal of afdichtingsconstructies van een stortplaats. De geïmmobiliseerde stoffen moeten aan bepaalde uitloogcriteria voldoen zoals deze in de genoemde besluiten zijn geformuleerd, alvorens ze nuttig kunnen worden toegepast. Een ander mogelijk doel is het terugdringen van de uitloging zodat de stoffen onder een milder stortregime gestort kunnen worden.

De toe te passen techniek is de zogenaamde koude immobilisatie. Koude immobilisatie houdt in dat afvalstoffen worden gemengd met bindmiddelen waardoor potentieel uitloogbare componenten worden ingekapseld.

Omdat de menginstallatie een zo constant mogelijk aanvoer dient te hebben, worden de te immobiliseren afvalstoffen in opslag genomen. Vanuit de opslagdepots worden de te immobiliseren afvalstoffen (zuiveringsslib, korrelfractie, verontreinigd zand, etc.) in vultrechters gebracht. Andere afvalstoffen, zoals b.v. vliegias, alsmede het bindmiddel worden in silo's opgeslagen. Vanuit de vultrechters en de silo's wordt het materiaal middels opvoerbanden en wormwielen in de menger gebracht. In de menger bevinden zich assen met mengschoepen, die in tegengestelde richting draaien. Ook wordt hier water toegevoegd. Het mengen gebeurt volcontinu.

De bestaande dwangmenger op 'afvalberging De Wierde', welke voor de immobilisatietechniek wordt ingezet heeft een verwerkingscapaciteit van ca. 150.000 ton per jaar.

Groencompostering

In de provinciale uitvoeringsnotitie "Secundaire organische grondstoffen" is aangegeven dat bermgras en hekelzoden niet langer als demp- of ophoogmateriaal mogen worden gebruikt. Een betere en algemene, goed ontwikkelde techniek die wel aan alle milieu-eisen voldoet is extensieve groencompostering. In deze compostering kunnen tevens plantsoenafval en snoei-afval gecomposteerd worden.

AF verwacht op jaarbasis maximaal 24 kton groenafval te composteren.

Breekinstallatie

Bij bouw- en sloopwerken van zowel bouw als weg- en waterbouw werken of van BSA-scheidingsinstallaties komen grote hoeveelheden te breken materiaal vrij. Om het hergebruik te optimaliseren moet het materiaal worden gebroken in diverse granulaatvormen.

Op basis van gesprekken met potentiële leveranciers verwacht AF een jaarlijks aanbod van circa 80 kton.

Zeefzandbewerking

Zeefzand komt vrij bij breekinstallaties (zowel de eigen geplande installatie als installaties van derden). Vanwege de doorgaans hoge verontreinigingsgraad (met name PAK's) kan zeefzand niet direct voor hergebruik worden afgezet. De PAK kan enerzijds als losse deeltjes (roet en teer) in het zeefzand aanwezig zijn en anderzijds als deeltjes gehecht aan het zeefzand. Door deze verontreinigingen te immobiliseren kan een zeefzandkwaliteit worden bereikt die hergebruik en/of afzet in de markt mogelijk maakt. Bij de uitwerking van deze techniek bestaat een verband met de eerder genoemde immobilisatietechniek.

Uitgaande van de zeefzandstroom die bij de brekers vrijkomt (10% van de input) zal jaarlijks circa 10 kton zeefzand bewerkt worden.

Zuiveringsslib

Ten aanzien van de bewerking van zuiveringsslib wordt opgemerkt dat AF in gesprek is met het Waterschap Friesland om ruimte op De Wierde ter beschikking te stellen voor de oprichting van een installatie. Het Waterschap Friesland heeft inmiddels de vergunningaanvragen in het kader van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en het bijbehorende milieu-effectrapport ingediend voor de locatie industrieterrein "It Dok" te Heerenveen. Tevens is het Waterschap een aanbestedingsprocedure gestart voor de verwerking van zuiveringsslib.

AF is voornemens op deze aanbieding in te schrijven. Hier zal naast een aanbieding voor een installatie op het industrieterrein "It Dok" ook aanbiedingen voor een installatie op "De Wierde" worden gedaan. Met name het synergie-effect tussen de bewerking van zuiveringsslib en ONF, maakt het voor AF van groot belang om deze activiteiten op de locatie "De Wierde" onder te brengen.

Naar verwachting zal op jaarbasis 55 kton ontwaterd zuiveringsslib worden verwerkt hetgeen overeenkomt met de jaarlijkse productie aan zuiveringsslib in de provincie Friesland.

Resumé

In tabel 3.1 wordt een overzicht gegeven van het verwachte afvalaanbod per voorgenomen be- of verwerkingstechniek.

Tabel 3.1: Afvalaanbod per be- of verwerkingstechniek

Be- of verwerkingstechniek	aanbod
scheidingsinstallatie	200 kton
ONF-bewerking (reststroom uit scheidingsinstallatie)	80 kton
bewerking baggerslib	100.000 m ³
grondreiniging	50-70 kton
immobilisatie	150 kton
groencompostering	24 kton
breekinstallatie	80 kton
zeefzandbewerking (reststroom uit breekinstallatie)	10 kton
zuiveringsslib	55 kton

3.4 Doel

AF heeft zich ten doel gesteld ontstane afvalstoffen op een hoogwaardige manier te be- en verwerken. Naast het bedrijfsbelang resulteert deze hoogwaardigere be- en verwerking in een meerwaarde voor omgeving onder meer door de uitbreiding van het aantal arbeidsplaatsen.

In het kader van de hiervoor geformuleerde doelstelling en het strategisch belang van de door AF nagestreefde en noodzakelijk geachte vooraanstaande positie als integrale be- en verwerker van afvalstoffen is AF voornemens de be- en verwerkingsactiviteiten op afvalberging De Wierde uit te breiden.

4. **BELEID**

4.1 **Internationaal en nationaal beleid**

In het kader van het Europese beleid ten aanzien van de verwijdering van afvalstoffen is de Richtlijn 75/422/EEG, gewijzigd bij Richtlijn 91/156/EEG van belang. Deze Richtlijnen vormen de basis voor de nationale regelgeving.

Daarnaast is de Verordening 259/93/EEG van belang omdat hierin de in- en uitvoer van afvalstoffen is geregeld.

Het nationale afvalstoffenbeleid is vooral gebaseerd op EU-richtlijnen die zijn opgenomen in nationale wet- en regelgeving. De belangrijkste richtlijnen, plannen en uitgangspunten die in het kader van het voornemen van Afvalsturing Friesland NV (AF) een rol kunnen spelen zijn onder andere:

- Meerjarenplan gevaarlijke afvalstoffen I en II (VROM, 1993 en 1997);
- Tienjarenprogramma Afval (AOO, 1995 en 1997a);
- Besluit stortverbod afvalstoffen (VROM, 1995a, 1995b en 1996a);
- Afzetdocumenten Actieprogramma afzet Secundaire grondstoffen (VROM, 1996b);
- Toekomstige organisatie afvalverwijdering (Epema, 1996);
- Programma Gescheiden Inzameling van Bedrijfsafval (AOO, 1997b).

In het Hoofd-MER komen vernoemde documenten nadrukkelijk aan de orde, alsmede de recente ontwikkelingen voorzover relevant voor AF.

4.2 **Beleid Provincie Fryslân**

Op 25 juni 1997 hebben Provinciale Staten van Friesland het Meerjarenplan gevaarlijke afvalstoffen II vastgesteld als partiële herziening van het Provinciale Milieubeleidsplan.

Het provinciaal Milieubeleidsplan 1994-1997 stelt dat onder afvalverwijdering wordt verstaan het voorkomen van afval (preventie) en het inzamelen, overslaan, transporteren, bewerken, verwerken en vernietigen van vaste en vloeibare afvalstromen. Uitgangspunt bij het thema is preventie en hergebruik. Daarnaast heeft het thema verwijdering betrekking op de doelmatige en milieuhygiënisch verantwoorde verwerking van niet-vermijdbaar en niet-herbruikbaar afval.

In de paragraaf "Storten" wordt onder andere gesteld dat de flexibiliteit wat betreft de eindverwerkingscapaciteit wordt gevonden bij het storten. Dit betekent dat de stortcapaciteit niet kan worden bepaald op basis van het beleidsscenario, maar op basis van het tegenwindscenario van het AOO. Hierbij wordt uitgegaan van de moeilijkheden bij de bevordering van preventie en hergebruik in de praktijk. Bij deze ontwikkelingen moet worden gezorgd voor een achtervang. Deze achtervang is eveneens van belang bij het uitvallen van een verbrandingsinstallatie.

Conform het beleid van het AOO geldt daarbij als richtsnoer dat er voor een (voortschrijdende) periode van zes jaar stortcapaciteit in exploitatie moet zijn en voor een (voortschrijdende) periode van twaalf jaar in procedure.

Verder wordt gesteld dat de stortplaats Skinkeskâns op een aantal punten aangepast zal worden en na 1 maart 1995 open kan blijven tot de vergunde capaciteit benut is. Daarna is de stortplaats De Wierde de enige nog in exploitatie zijnde stortplaats in de Provincie Friesland.

Als uitwerking van het Provinciaal milieubeleidsplan is op 24 juni 1997 de Uitvoeringsnotitie Integraal vergunningenbeleid vastgesteld. In deze notitie staat het beleid voor vergunningverlening ten aanzien van vergunningverlening weergegeven. Naast het beleid is een toetsingskader weergegeven waarmee bij vergunningverlening rekening moet worden gehouden.

Ten aanzien van het hiervoor beschreven provinciaal beleid is er een aantal ontwikkelingen gaande. Zo is Afvalsturing Friesland NV (AF) voornemens C3-afval te verwerken op afvalberging De Wierde. Hiertoe heeft AF in september 1996 de aanvraag voor het storten van C3-afval in het kader van de Wet milieubeheer samen met het milieu-effectrapport bij de provincie Friesland ingediend. Op 22 januari 1998 werd de definitieve beschikking voor het C3-deponie afgegeven. Daar op de definitieve beschikking geen bezwaren meer zijn ingebracht is deze inmiddels volledig van kracht.

In het provinciaal milieubeleidsplan is aangegeven dat afvalberging De Wierde de enige in exploitatie zijnde stortplaats is, nadat de vergunde capaciteit van Skinkeskâns is bereikt. In relatie tot het besluit van Gedeputeerde Staten van Fryslân d.d. 11 juli 1989 met betrekking tot de verplichting aan de gemeente Skarsterlân tot planologische inpassing van de vuilstortinrichting "De Dolten" alsmede in verband met het beleidsuitgangspunt dat voor een periode van zes jaar stortcapaciteit in exploitatie moet zijn en voor een periode van twaalf jaar in procedure, wordt door de provincie gesteld dat fase 2 van afvalberging De Wierde voor het storten van afvalstoffen beschikbaar moet blijven.

In het kader van het opstellen van een provinciaal Stortplan vindt overleg c.q. onderzoek plaats naar de gestorte hoeveelheden op de stortplaats Skinkeskâns. Met betrekking tot de sluitingsdatum van de stortplaats Skinkeskâns zijn afspraken vastgelegd tussen de gemeente Leeuwarden en Skinkeskâns v.o.f. De afspraken komen er kortweg op neer dat de stortplaats uiterlijk 31 december 1998 volledig afgewerkt (inclusief bovenafdichtingsconstructie) opgeleverd moet worden. Hieruit kan de conclusie getrokken worden dat de exploitatie van stortplaats Skinkeskâns in de loop van 1998 gestopt wordt.

Daarnaast werkt de provincie met AF op dit moment in NAO-verband (Noordelijk Afval Overlegorgaan) aan de opstelling van een stortplan als uitvloeisel van het rapport van de Commissie-Epema inzake de toekomstige organisatie van de afvalverwijdering. Dit stortplan heeft als doelstelling het in evenwicht brengen van stortcapaciteit met het aanbod te storten afval, zodanig dat de exploitatie van de betreffende stortplaatsen voor lange termijn, tegen aanvaardbare tarieven (inclusief nazorg) gegarandeerd is. Inmiddels is door VB-advies een financiële audit en door Grontmij een technische audit uitgevoerd. Aan de hand van deze audits moet een oordeel worden gevormd over het voorzieningenniveau van de stortplaatsen, de nog aanwezige stortruimte en de financiële situatie. Er zal een aantal scenario's worden uitgewerkt, waarbij op dit moment het scenario waarbij één stortplaats per provincie overblijft het meest voor de hand ligt. Deze stortplaatsen zijn:

- provincie Groningen: Stainkoeln;
- provincie Friesland: De Wierde;

- provincie Drenthe: VAM;
- provincie Overijssel: Elhorst Vloedbelt (eventueel blijft Boeldershoek nog open als achtervang voor AVI Twente).

Als laatste ontwikkeling kan worden opgemerkt dat de VVAV (de Vereniging van Afvalverwerkers), de branch-organisatie van stortplaatsen, afvalverbranders en composteerders, een plan aan de Minister van VROM heeft aangeboden waarin een zachte herstructurering van de Nederlandse stortsector wordt voorgesteld. Deze herstructurering (warme sanering) moet leiden tot reductie van het aantal stortplaatsen.

De VVAV heeft hiertoe in december 1997 het rapport "Storten in Balans" (Visie op het landelijk stortplan) gepresenteerd.

4.3 **Beleid Gemeente Skarsterlân**

Algemeen

Tengevolge van de inwerkingtreding van het Besluit stortverbod afvalstoffen wordt de aanvoer van afvalstoffen op afvalberging De Wierde fors gereduceerd. Met name het storten van huishoudelijk afval zal nagenoeg worden beëindigd. Juist voor deze afvalstroom is destijds de stortplaats ontwikkeld. Dit betekent dat bij continuering van de huidige situatie het terugverdienen van de gepleegde investeringen in gevaar komt. Voor een financieel gezonde exploitatie en ook uit milieuhygiënische overwegingen is het derhalve van belang dat andere afvalstromen naast de huidig vergunde kunnen worden gestort. Door de nieuwe activiteiten zullen met name de vrijkomende reststromen een betere exploitatie van de afvalberging mogelijk maken.

De gemeente Skarsterlân is zich bewust van het feit, dat dit voor de omwonenden van afvalberging De Wierde een situatie is waarmee destijds bij de besluitvorming door de gemeente geen rekening is gehouden. Immers, de exploitatieperiode werd toentertijd geschat op 10 tot 15 jaar waarna de stortplaats zou worden afgewerkt.

Desondanks is de gemeente Skarsterlân van mening dat verruiming van de activiteiten om de exploitatie van afvalberging De Wierde rond te krijgen niet zonder meer op bezwaren hoeft te stuiten. De gemeente Skarsterlân is echter wel van mening dat met de provincie en OLAF/Afvalsturing Friesland NV gesloten overeenkomsten en de in de vigerende vergunningen toegestane "ruimtelijke- en milieubelasting" niet wezenlijk mag worden verzwaard.

Bestemmingsplan

Het Bestemmingsplan Stortplaats De Dolten van 1991 vormt de bestemmingsregeling voor afvalberging De Wierde. Binnen het vigerende bestemmingsplan is het voor AF niet mogelijk activiteiten te ontwikkelen anders dan storten.

Op 18 februari 1998 is de Raad van de gemeente Skarsterlân accoord gegaan met het opstarten van een procedure voor het wijzigen van het bestemmingsplan voor De Wierde zodat de ontwikkeling van de nieuwe activiteiten mogelijk wordt. Hierbij moet echter een aantal aspecten worden aangetekend:

1. het tweede aandachtspunt te vervangen door:
 - de besluitvorming over de activiteiten extensieve groencompostering, biologische grondreiniging en baggerdepot uit te stellen totdat de eerste productie- en verwerkingsresultaten van Afvalsturing Friesland met

betrekking tot de nieuwe initiatieven (m.u.v. groencompostering, biologische grondreining en baggerdepot) bekend zijn.

Bij de besluitvorming zal eveneens betrokken worden de reactie van gedeputeerde staten, de rapportage van Kolpron/Oranjewoud en andere relevante informatie;

2. het derde aandachtspunt aan te vullen met de zin:
"een en ander met inachtneming van o.a. de afspraak over het uitsluiten van onze gemeente als locatie voor een stortplaats, middels opname in de overeenkomst van het zinsdeel "het grondgebied van de gemeente Skarsterlân";
3. het vierde aandachtspunt aan te vullen met de zinnen:
 - een en ander met inachtneming van de gemaakte afspraak dat 50% van de gereserveerde stortruimte onbenut blijft;
 - in het bestemmingsplan eveneens op te nemen dat het eindmoment samenvalt met het moment waarop fase I is volgestort en de 50% van de gereserveerde stortruimte eveneens is volgestort.

Een uitgebreide beschouwing inzake de instemming van de Raad met de voorgenomen activiteiten van AF en de geformuleerde randvoorwaarden zijn opgenomen in bijlage 3.

Overeenkomst met Afvalsturing Friesland NV

Op dit moment werken gemeente Skarsterlân en Afvalsturing Friesland NV (AF) aan de opstelling van een overeenkomst inzake afval be- en verwerkingslocatie. De Wierde. Deze overeenkomst moet de bestaande overeenkomst uit 1991 vervangen en heeft betrekking op zowel de eerste als de tweede fase van de afvalberging, alsmede de geplande be- en verwerkingsactiviteiten.

Het doel van de overeenkomst is richting te geven aan en afspraken vast te leggen over de ontwikkeling van de locatie tot een integrale be- en verwerkingslocatie van afvalstoffen.

In de overeenkomst worden, kort samengevat, de volgende punten aangegeven:

1. Partijen achten zich gebonden aan het evaluatierapport met de aanbevelingen, zoals vastgesteld door GS van de provincie Fryslân d.d. 27 mei 1997.
2. Het door AF opgestelde rapport "Van berging naar be- en verwerking" is het uitgangspunt voor toekomstige ontwikkelingen.
3. AF zal in verband met de te ontwikkelen activiteiten een integraal milieu-effectrapport opstellen volgens de procedure zoals in deze startnotitie staat aangegeven.
4. Toekomstige be- en verwerkingsactiviteiten zullen worden getoetst aan een van te voren vast te stellen milieu-gebruiksruimte met name ten aanzien van geur en geluid.
5. AF zal, mits dit tegen een aanvaardbare prijs mogelijk is, de voor de inrichting van een bufferzone aan de noordzijde benodigde gronden voor haar rekening in eigendom verwerven.
6. Ten aanzien van de bestemming van fase 2 is afgesproken maximaal de helft van het terrein voor stortactiviteiten te reserveren.
7. Regelingen met betrekking wijziging van het bestemmingsplan, eindafwerking, nazorg en het opstellen van een landschapsplan.

8. Het in stand houden van bestaande overlegstructuren en commissies zoals de begeleidingscommissie, omwonendenoverleg en schadebeoordelingscommissie.
9. Bindende aanbevelingen van de begeleidingscommissie.

5. BESLUITEN

5.1 Besluiten waarvoor het MER wordt opgesteld

De voorgenoemde activiteit betreft de ontwikkeling van afvalberging De Wierde tot een afvalbe- en verwerkingslocatie. Het op te stellen MER vormt onderdeel van de te volgen m.e.r.-procedure en de besluitvorming omtrent de vergunningaanvragen in het kader van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewater (Wvo).

Het besluitvormingskader wordt met name gevormd door documenten en besluiten zoals die zijn genoemd in hoofdstuk 4.

5.2 Genomen besluiten

De genomen besluiten zijn:

- Besluit tot vaststelling van het Bestemmingsplan De Dolten;
- Besluit tot verlening van een Wm-vergunning voor de afvalberging De Wierde;
- Besluit tot verlening van een Wvo-vergunning voor afvalberging De Wierde;
- Besluit tot indienen van een Wm en Wvo-vergunningaanvraag inclusief MER voor de verwerking van C3-afval door Afvalsturing Friesland NV (AF);
- Besluit tot vaststelling van het rapport Evaluatie MER Afvalberging De Wierde met aanbevelingen.

5.3 Te nemen besluiten op basis van het MER

De te nemen besluiten zijn:

- Besluit van de Gemeente Skarsterlân tot wijziging Bestemmingsplan Stortplaats De Dolten;
- Besluit tot realisatie van de verschillende activiteiten door AF;
- Besluit op de aanvraag van een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm);
- Besluit op de aanvraag van een vergunning in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo);
- Besluit op de aanvraag van bouw- of aanlegvergunningen;
- Besluit op de aanvraag van een vergunning voor grondwateronttrekking tijdens de aanlegfase (indien noodzakelijk).

6. BESCHRIJVING HUIDIGE BEDRIJFSACTIVITEITEN

6.1 Algemeen

Afvalsturing Friesland NV heeft sinds 1991 een vergunning voor het inrichten en exploiteren van afvalberging De Wierde voor niet-gevaarlijke afvalstoffen zoals huishoudelijk en daarmee gelijkgesteld bedrijfsafval. De locatie is gelegen aan De Dolten te Oudehaske, gemeente Skarsterlân (zie figuur 6.1). De eerste fase van de afvalberging is in maart 1993 in gebruik genomen. Conform daartoe gemaakte afspraken zou de tweede fase als stortplaats in gebruik worden genomen als een tussentijds op te stellen evaluatie naar de rol van De Wierde in de Friese afvalverwerking daartoe aanleiding zou geven. De huidige locatie is aan de oost- en westzijde voorzien van een bufferzone.

Ten behoeve van de uitvoering van de stortactiviteiten is op het bedrijfsterrein op de eerste fase een aantal voorzieningen aangebracht, te weten:

- weegbruggen en een portiersloge;
- bedrijfsgebouw;
- overslagstation;
- garage/ materieelloods;
- percolaatwaterzuiveringsinstallatie;
- KGA-depot;
- containerwisselplaats;
- was/spuitplaats voor vrachtauto's die afvalstoffen op het stort hebben gelost;
- parkeerruimte.

6.2 Recente ontwikkelingen

Naast de huidige stortactiviteiten zoals deze in de voorgaande paragraaf zijn beschreven heeft zich recent een aantal ontwikkelingen voorgedaan die bepalend zijn voor het beeld van de huidige locatie.

In februari 1997 heeft de provincie Fryslân een vergunningaanvraag inclusief een daartoe opgesteld milieu-effectrapport van Afvalsturing Friesland NV (AF) voor het storten van C3-afval ter inzage gelegd. Naar verwachting zullen Gedeputeerde Staten van Fryslân in het begin van 1998 een beschikking verlenen voor het storten van C3-afval. Het C3-afval wordt in een separaat vak, geïsoleerd van het overige afval, gestort. Voor de ligging van dit vak op de eerste fase wordt verwezen naar figuur 6.2, compartiment IV.

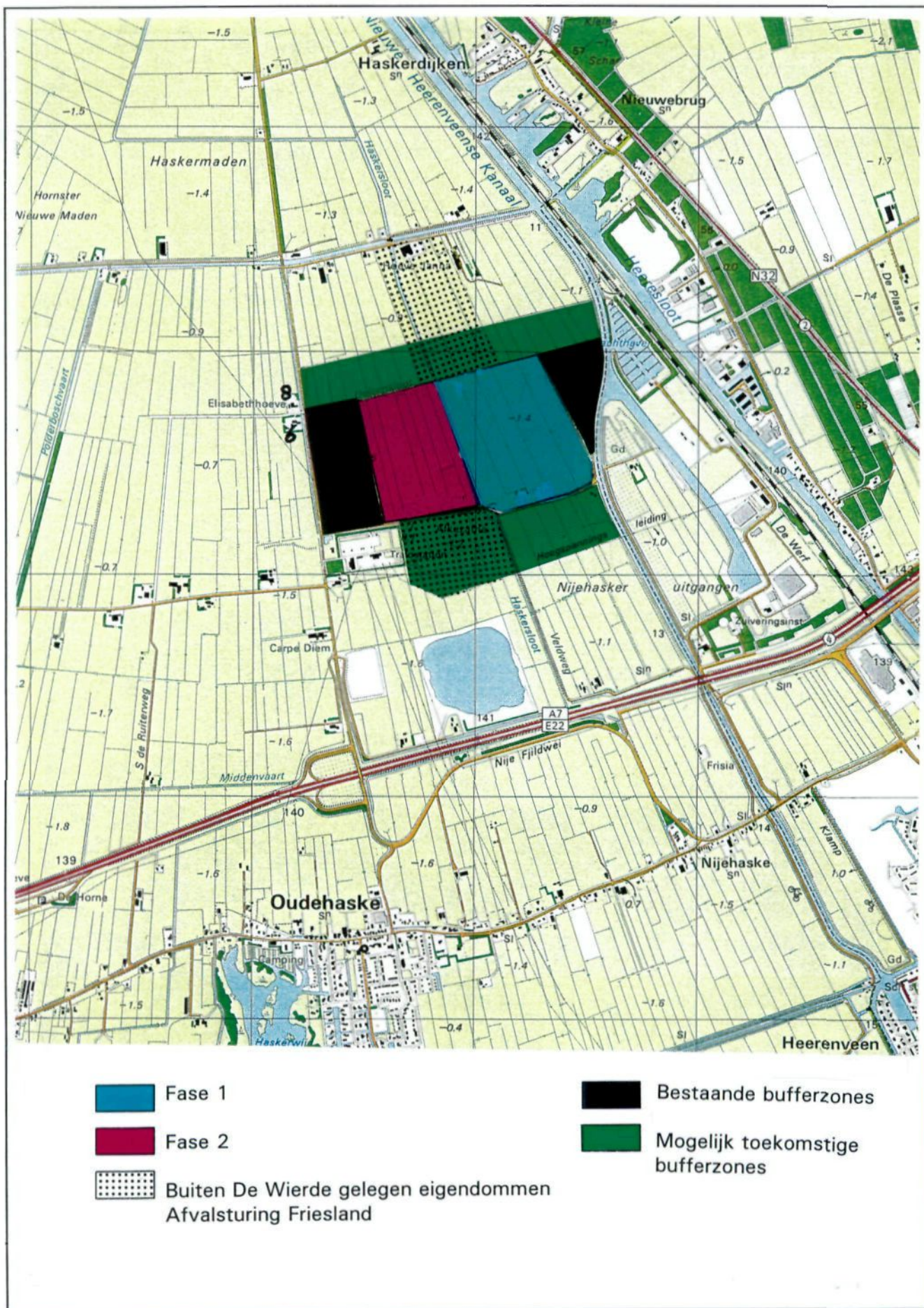
Daarnaast heeft AF een dochter opgericht genaamd Bouw- & Reststoffen Friesland (BRF). Deze dochtermaatschappij heeft als doel het bewerken en het aan- en/of verkopen van bouw-, grond- en afvalstoffen en het verlenen van diensten die daarmee verband houden. Met de oprichting van BRF wil AF meer mogelijkheden creëren om efficiënter en milieuvriendelijker met afval om te gaan door hergebruik van (secundaire) bouwstoffen of het herwinnen van deze bouwstoffen uit afvalstoffen. De activiteiten van BRF vinden plaats op het terrein van De Wierde. Activiteiten die BRF momenteel op De Wierde uitvoert zijn:

- groencompostering: het betreft een proef die bij het bevoegd gezag is gemeld: momenteel wordt de proef geëvalueerd;
- bewerking rioolslib en veegvuil (reeds vergund);
- tijdelijke opslag secundaire grondstoffen (reeds vergund);

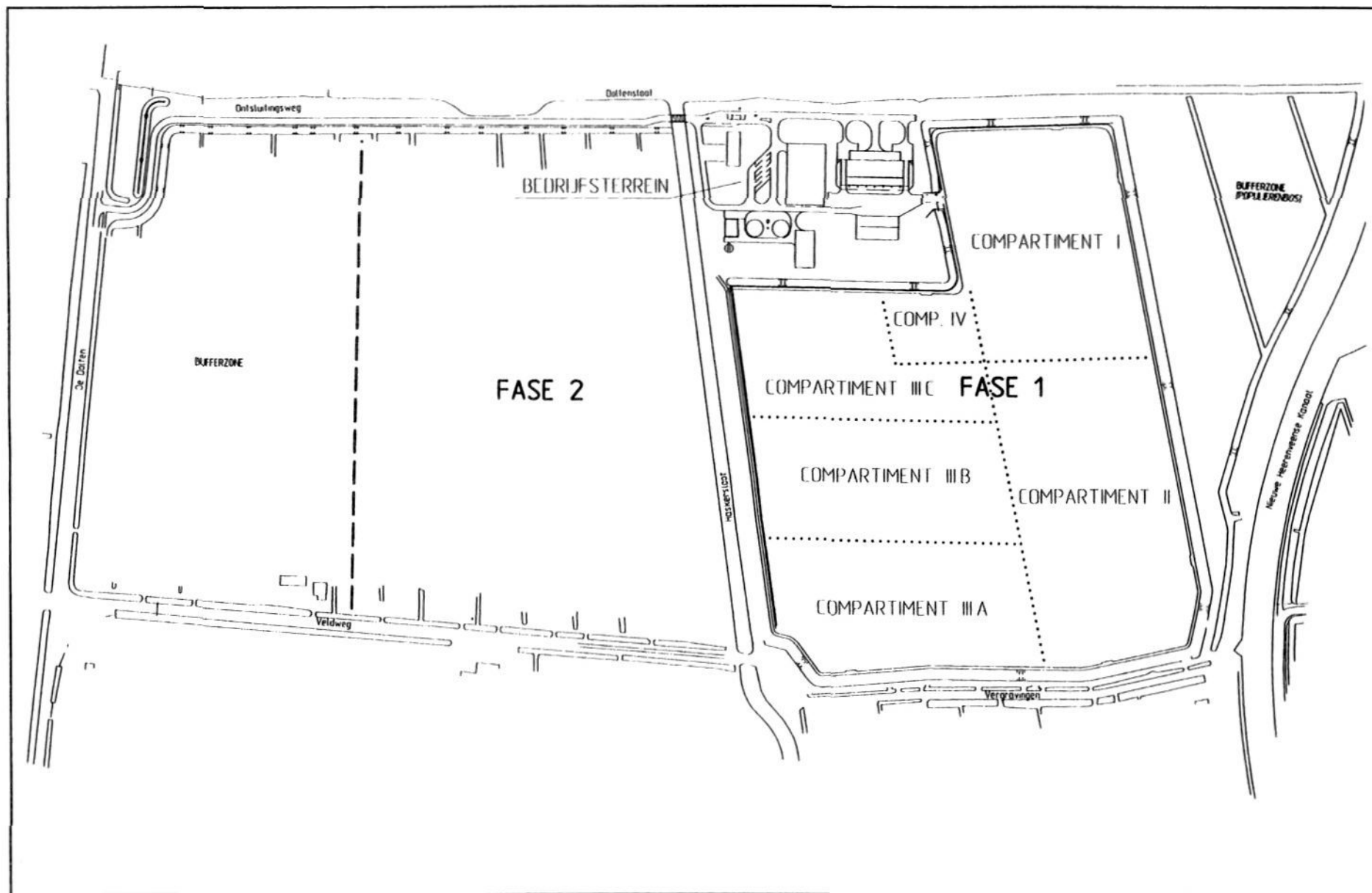
- biologische grondreiniging: het betreft een proef die bij het bevoegd gezag is gemeld en nog geruime tijd doorloopt.

BRF is onder de naam 'Stuurwiel grondreiniging' een samenwerking aangegaan met Delta Bio Grondreiniging en Biologische Grondreiniging Heerenveen voor de biologische reiniging van grond. Deze organisatie heeft een drietal locaties ter beschikking voor de biologische reiniging van grond waaronder een locatie op De Wierde. 'Stuurwiel grondreiniging' sluit als rechtspersoon contracten met opdrachtgevers en neemt de grond in eigendom over. Daarnaast zorgt 'Stuurwiel grondreiniging' voor de afzet van de gereinigde grond als secundaire bouwstof. Op de locatie de Wierde is door het bevoegd gezag toestemming gegeven om gedurende 1 ½ jaar een proef uit te voeren met een nieuwe reinigingstechniek.

Onder de naam 'Stuurwiel Bagger- en Slibbewerking bv' is BRF een tweede samenwerking aangegaan met een aantal bedrijven, te weten Aannemingsmaatschappij van der Wiel Infra bv en Milieubeheer de Vries & van de Wiel bv. 'Stuurwiel Bagger- en Slibbewerking bv' zal via diverse reinigings-, scheidings- en immobilisatietechnieken de aangevoerde baggerspecie direct of in een later stadium be-/verwerken tot hergebruikbouwstoffen overeenkomst het Bouwstoffenbesluit (VROM, 1995c). De restfractie van het proces kan op de afvalberging op De Wierde worden gestort. De be-/verwerkingsinrichting van 'Stuurwiel Bagger- en Slibbewerking bv' zal onder andere op De Wierde gerealiseerd worden.

Figuur 6.1: Situering Afvalberging De Wierde

Figuur 6.2: Fasering en ligging van de compartimenten van De Wierde

7. OMSCHRIJVING VOORGENOMEN AFVALBE- EN VERWERKINGSACTIVITEITEN

7.1 Algemeen

In het kader van de voorgenomen activiteit worden door Afvalsturing Friesland NV (AF) diverse activiteiten ontwikkeld. In hoofdstuk 2 is reeds aangegeven dat naast een Hoofdrapport meerdere Deelrapporten worden opgesteld voor de verschillende activiteiten. Er is immers in feite sprake van meerdere voorgenomen activiteiten.

In dit hoofdstuk wordt een globale beschrijving gegeven van de voorgenomen activiteiten zoals deze per Deelrapport naar verwachting worden uitgewerkt. Hierbij wordt aangegeven welke emissies/immissies kunnen optreden. Aansluitend wordt een kort overzicht gegeven van de activiteiten die niet m.e.r.-plichtig zijn maar waarvoor direct een vergunningaanvraag kan worden ingediend. Ook deze activiteiten moeten namelijk nader bestudeerd worden om tezamen met de activiteiten waarvoor een Deelrapport wordt opgesteld tot een integrale benadering van de milieu-gevolgen te komen.

In de onderstaande tabel worden de activiteiten aangegeven welke wel of niet m.e.r.-plichtig zijn en vervolgens volgt per paragraaf een nadere omschrijving van de activiteiten.

Activiteit	m.e.r.-plicht		Opmerking
	wel	niet	
Scheidingsinstallatie en ONF-bewerking	X		
Zuiveringsslibbewerking	X		
Grondreiniging	X		> 25.000 ton
Immobilisatie en zeefzandbewerking	X		
Baggerslibbewerking	X		> 25.000 ton
Breker en vestiging regionale inzameldienst		X	
Groencompostering		X	< 25.000 ton
Uitbreiding zuiveringsinstallatie		X	

Voor de situering van de activiteiten op het terrein van De Wierde wordt verwezen naar bijlage IV waarin een drietal situeringskaarten zijn opgenomen.

7.2 Scheidingsinstallatie en ONF-bewerking

De scheidingsactiviteiten en de ONF-bewerking vormen twee activiteiten die direct aan elkaar gerelateerd zijn. Immers, de ONF-bewerkingsinstallatie wordt gevoed door een reststroom (de ONF) die uit de scheidingsinstallatie wordt afgescheiden. Derhalve worden beide activiteiten geclusterd en in één Deel-MER uitgewerkt.

Voorgenomen activiteit

In de afvalscheidingsinstallatie wordt het afval gescheiden in de volgende stromen:

- ferro- en non-ferro metalen;
- een droge brandbare fractie genaamd RDF (Refuse Derived Fuel);
- een natte fractie genaamd ONF (Organische Natte Fractie).

De scheidingsinstallatie wordt direct achter het huidige overslagstation gesitueerd waarbij het overslagstation als ontvangstruimte dienst gaat doen. Het overslagstation dat nu aan de voorzijde open is, wordt geheel afgesloten.

In de scheidingsinstallatie wordt het afval door middel van twee na elkaar geplaatste zeefbewerkingen (trommelzeven) gescheiden in RDF en ONF. Verder worden met behulp van elektro-magneten metalen afgescheiden. De te kiezen zeefopeningen zijn maatgevend voor de vorm en de kwaliteit van de afgescheiden producten. Bij de opzet van de scheidingsinstallatie wordt reeds rekening gehouden met een aanvullende afscheiding van de componenten papier, plastic, enzovoort. De afscheiding van deze componenten is sterk afhankelijk van de marktsituatie. De mogelijkheid wordt opgehouden de scheidingsinstallatie uit te breiden met een scheidingsstraat voor grof huishoudelijk afval en bouw- en sloopafval.

RDF wordt door middel van pertrailers afgevoerd naar een verbrandingsinstallatie. De afgescheiden metalen worden voor hergebruik afgezet. De ONF wordt op het terrein van De Wierde verder bewerkt in de ONF-bewerkingsinstallatie die fysiek gezien direct achter de scheidingsinstallatie wordt geplaatst.

De ONF bestaat onder andere uit organisch materiaal, zand en steentjes. Deze stroom is niet geschikt voor verbranding omdat het ONF te nat is en zand en steentjes inert zijn en dus niet branden. Het storten van deze stroom is ongewenst. Daarom zal de ontwikkeling van de bewerkingstechniek van de ONF-deelstroom zich met name richten op maximaal produkt- of materiaalhergebruik en een minimale hoeveelheid te storten residu.

Zie ook hoofdstuk 3.3 onder 'ONF-bewerking'.

De te behandelen afvalstromen worden in de bestaande situatie reeds aangeboden bij afvalberging De Wierde. De scheidingsinstallatie en de ONF-bewerkingsinstallatie zullen op de geprognoseerde hoeveelheden ($\pm 10\%$) worden uitgelegd, zodat er geen capaciteitsalternatief in het Deel-MER wordt voorzien.

Verwachte emissies/immissies

Het MER zal een overzicht bevatten van de verwachte emissies en immisies naar en effecten op het milieu van de voorgenomen activiteit en de alternatieven en varianten.

De emissies naar lucht bestaan onder meer uit:

- Emissies door transport.
Tijdens het transport van de afvalstoffen naar de locatie zullen emissies plaatsvinden van uitlaatgassen en stof;
- Emissie van stof door scheidings- en bewerkingsactiviteiten.
Door de handeling van de afvalstoffen in de betreffende installaties komt stof vrij. De emissie naar de buitenlucht zal sterk worden beperkt door de activiteiten in een hal plaatsvinden;

- Emissie van geur.
Gezien het feit dat in het aangevoerde afval organische componenten zitten kan emissie van geur optreden. Deze vorm van emissie zal worden beperkt omdat de betreffende activiteit in een hal plaatsvindt en de vrijkomende luchtstroom wordt gereinigd.
- Overige emissie van de te kiezen bewerkingstechniek van ONF (biologisch drogen of vergisten).

Geluidemissie wordt onder ander veroorzaakt door:

- aan- en afvoer;
- installaties;
- luchtfilters;
- laad- en losactiviteiten;
- kranen, shovels, enzovoorts.

Afvalwater:

De bij de activiteiten vrijkomende afvalwaterstroom wordt afgevoerd naar de buffertanks van de pwzi.

7.3 Zuiveringsslibbewerking

Voor de verwerking van zuiveringsslib is door waterschap Friesland een MER opgesteld voor het biologisch drogen van het zuiveringsslib, waarin zowel de locatie "It Dok" alsmede "De Wierde" is meegenomen. Inmiddels heeft waterschap Friesland een vergunningaanvraag ingediend voor deze techniek op de locatie "It Dok".

Daarnaast heeft waterschap Friesland een aanbestedingsprocedure opgestart voor de verwerking van zuiveringsslib, waarop Afvalsturing Friesland voornemens is in te schrijven. Indien AF voldoet aan deze aanbestedingsprocedure en de verwerking van zuiveringsslib op "De Wierde" zal plaatsvinden, heeft dit voor de procedures de volgende consequenties:

- wanneer voor het biologisch drogen gekozen wordt, is slechts een vergunningaanvraag noodzakelijk, daar het MER van waterschap Friesland als deelrapport onder de paraplu-MER wordt ingebracht;
- wanneer voor een andere techniek (bijv. vergisten) wordt gekozen moeten hiervoor een nieuw deel-MER en vergunningaanvraag opgesteld worden.

7.4 Grondreiniging

Voor de activiteit grondreiniging moet de inhoud van het raadsbesluit met bijgeleverd amendement van de gemeente Skarsterlân d.d. 18 februari 1998 in acht worden genomen.

Voorgenomen activiteit

Het in eerste instantie voorgenomen biologische reinigingsproces vindt in de buitenlucht plaats en bestaat uit een combinatie van een tweetal technieken.

Allereerst wordt het organisch stofgehalte verhoogd en wordt de structuur van de aangevoerde grond verbeterd door de grond te mengen met speciaal daarvoor ontwikkelde en toe te passen voedingsstoffen. Hierdoor wordt het reinigingsproces versneld. Indien alleen gebruik wordt gemaakt van de oorspronkelijk in de bodem aanwezige bacteriën, dan zal het proces langzaam maar ook onvolledig verlopen.

Na het mengproces wordt de grond opgeslagen met een bedhoogte van circa drie meter.

Naast de toepassing van voedingsstoffen vindt gedurende de opslag geforceerde luchttoevoer plaats. Bij onvoldoende zuurstof zal de activiteit van de bacteriën afnemen en in het ergste geval tot nul zijn gereduceerd. Dit wordt voorkomen door in het gronddepot geperforeerde buizen aan te brengen waardoor lucht wordt aangezogen en de bacteriewerking (en dus de biologische reiniging) in stand wordt gehouden. De aldus gecreëerde onderdruksituatie leidt tot verdamping van verontreinigingen. Alvorens de aangezogen lucht met deze verontreinigingen in de buitenlucht wordt geëmitteerd, wordt deze door een gesloten unit gestuurd en over een actief kool- of compostfilter geleid.

De tweede techniek die kan worden onderscheiden is het toevoegen van warmte aan het proces. Deze warmte is afkomstig van andere activiteiten op de locatie in de vorm van restenergie, en draagt bij aan een optimalisatie van het klimaat voor de bacteriën.

Na het reinigingsproces is de grond geschikt voor afzet op de markt. Indien de aanwezigheid van puinresten deze afzet belemmert zal aanvullend een zeping worden uitgevoerd.

Ook wordt de mogelijkheid opengehouden om in de toekomst nieuw toe te passen grondreinigingstechnieken of nog te ontwikkelen technieken te kunnen introduceren.

Verwachte emissies/immissies

Het MER zal een overzicht bevatten van de verwachte emissies en immissies naar en effecten op het milieu van de voorgenomen activiteit en de alternatieven en varianten.

De emissies naar lucht bestaan onder meer uit:

- Emissies door transport.
Tijdens het transport van de afvalstoffen naar de locatie zullen emissies plaatsvinden van uitlaatgassen en stof;
- Emissie van vluchtige verontreinigingen.
Zoals bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit is aangegeven zullen ten gevolge van onderdruk vluchtige verbindingen verdampen;
- Emissie van geur.
De emissie van geur wordt veroorzaakt door verbindingen die zich in de te reinigen grond bevindt (olie, PAK's).

Geluidemissie wordt onder meer veroorzaakt door:

- afvaltransport;
- luchtpompen;
- mobiele zeefinstallatie;
- laad- en losactiviteiten;
- kranen, shovels, enzovoort.

Bodem en grondwater:

De emissie naar bodem en grondwater bestaat uit de uitloging van milieubelastende componenten tijdens het reinigingsproces wanneer de verontreinigde grond onafgedekt is opgeslagen.

Afvalwater:

De bij de activiteit vrijkomende afvalwaterstroom wordt afgevoerd naar de buffertanks van de pwzi.

7.5 Immobilisatie en zeefzandbewerking

AF is voornemens zeefzand, dat regelmatig als gevaarlijk afval moet worden beschouwd vanwege het aandeel polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's), te immobiliseren. Door de immobilisatie wordt de uitloging van milieubedreigende stoffen dermate gereduceerd dat nuttige toepassing mogelijk wordt. Derhalve wordt de bewerking van zeefzand in één Deelrapport met immobilisatie uitgewerkt.

Voorgenomen activiteit

De door AF voorgestane immobilisatietechniek is de zogenaamde "koude immobilisatie". Koude immobilisatie houdt in dat afvalstoffen worden gemengd met bindmiddelen (bijvoorbeeld cement, bentoniet of waterglas), waardoor potentieel voor uitloging beschikbare componenten worden ingekapseld.

Omdat de menginstallatie een zo constant mogelijk aanvoer dient te hebben, worden de te immobiliseren afvalstoffen in opslag genomen. Vanuit de opslagdepots worden de te immobiliseren afvalstoffen (zuiveringsslib, korrelfractie, verontreinigd zand, etc.) in vultrechters gebracht. Andere afvalstoffen, zoals b.v. vliegas, alsmede het bindmiddel worden in silo's opgeslagen. Vanuit de vultrechters en de silo's wordt het materiaal middels opvoerbanden en wormwielen in de menger gebracht. In de menger bevinden zich assen met mengschoepen, die in tegengestelde richting draaien. Ook wordt hier water toegevoegd. Het mengen gebeurt volcontinue.

Verwachte emissies/immissies

Het MER zal een overzicht bevatten van de verwachte emissies en immisies naar en effecten op het milieu van de voorgenomen activiteit en de alternatieven en varianten.

De emissies naar lucht bestaan onder meer uit:

- Emissies door transport.
Tijdens het transport van de afvalstoffen naar de locatie zullen emissies plaatsvinden van uitlaatgassen en stof;
- Emissie van stof.
Door de handeling van de afvalstoffen en het geïmmobiliseerde produkt in de betreffende installatie komt stof vrij.

Geluidemissie wordt onder meer veroorzaakt door:

- aan- en afvoer;
- installatie;
- laad- en losactiviteiten, kranen, shovel, enzovoort.

Afvalwater:

De bij de activiteiten vrijkomende afvalwaterstroom wordt afgevoerd naar de buffertanks van de pwzi.

7.6 Baggerslibbewerking

Voor de activiteit grondreiniging moet de inhoud van het raadsbesluit met bijgeleverd amendement van de gemeente Skarsterlân d.d. 18 februari 1998 in acht worden genomen.

Voorgenomen activiteit

De baggerspecie, bestaande uit een mix van zand en klei, wordt met water gemengd en via een persleiding naar een nog aan te leggen depot gepompt. Hier vindt (door middel van natuurlijke sedimentatie) de eerste scheiding plaats en kunnen drie fracties worden onderscheiden:

1. de zware deeltjes (zand) bezinken vooraan bij de spuitmond in het depot;
2. in het middengedeelte ontstaat een mengsel van middelzware en fijne deeltjes (zand/klei);
3. in het achterste gedeelte van het depot sedimenteren de fijnste deeltjes (klei) uit de baggerstroom.

De eerste fractie, de zandfractie, is (meestal) direct geschikt voor afzet als categorie I- of II- bouwstof.

Het materiaal uit het middengedeelte (fractie 2) wordt naar een scheidingsinstallatie gepompt. Als deze fractie te droog is wordt ten behoeve van het verpompen extra water toegevoegd. In deze installatie wordt het materiaal door separatoren gescheiden in een zandfractie ($> 63 \mu\text{m}$) en een kleifractie ($< 63 \mu\text{m}$).

De zandfractie wordt in een opstroomkolom gebracht die is voorzien van een overloop. Aan de onderzijde wordt water toegevoegd waardoor met name organische materialen in de aanwezige zandfractie via de overloop worden afgescheiden. De aldus gewassen zandfractie (schoon eind-produkt) komt via de onderzijde van de opstroomkolom op een ontwateringszeef terecht en wordt op een hoop gedraaid. De indikkingsgraad bedraagt circa 75% d.s.. De doorloop van de ontwateringszeef wordt in een bak opgevangen en verpompt naar een derde separator om de resterende zandfractie terug te winnen. Het resterende organische materiaal wordt gestort.

De kleifractie uit de installatie alsmede de fijne fractie (fractie 3) die zich na sedimentatie achter in het depot heeft gevormd, worden ingedikt alvorens te worden gestort.

Verwachte emissies/immissies

Het MER zal een overzicht bevatten van de verwachte emissies en immissies naar en effecten op het milieu van de voorgenomen activiteit en de alternatieven en varianten.

De emissies naar lucht bestaan onder meer uit:

- Emissies door transport.
Tijdens het transport (zowel per schip als per vrachtauto) van de afvalstoffen naar de locatie zullen emissies plaatsvinden van uitlaatgassen en stof;
- Emissie van stof proces.
Door de handeling van de afvalstoffen en het geïmmobiliseerde produkt in de betreffende installatie komt stof vrij.
- Emissies van geur.

Geluidemissie wordt onder meer veroorzaakt door:

- aan- en afvoer;
- laad- en losactiviteiten;
- installatie;
- kranen, shovels, enzovoort.

Afvalwater:

De bij de activiteiten vrijkomende afvalwaterstroom wordt afgevoerd naar de buffertanks van de pwzi.

7.7 Breker en vestiging regionale inzameldienst

Breker

Het materiaal is afkomstig van bouw- en sloopwerken van zowel bouw- als weg en waterbouwwerken of van een BSA-scheidingsinstallatie. Na aankomst op het terrein van afval be- en verwerkingslocatie De Wierde wordt het materiaal in een tijdelijk depot nabij de breekinstallatie opgeslagen, onderscheiden naar kwaliteit en soort.

Grof betonpuin met betonijzer wordt met behulp van hydraulische sloophamers en vergruizers aan een graafmachine verkleind. Het ijzer wordt zoveel mogelijk verwijderd. Het materiaal wordt in een gesloten hal (al dan niet voorgebroken) op een aanvoerband gedeponeerd en naar een schudzeef geleid. Deze schudzeef zeefd in twee stappen zeefzand (0/8 mm) en de fractie 8/40 mm af. De fractie 8/40 mm wordt naar de breker geleid. Het gebroken materiaal wordt wederom gezeefd. Afhankelijk van de vraag uit de markt kan het materiaal afgezeefd worden op verschillende fracties zoals 0/40, 0/4, 4/16, 4/32 en 16/40 mm. Materiaal > 40 mm wordt teruggevoerd naar de breker.

Vanuit de breker gaat het gebroken materiaal via transportbanden naar de opslagvakken voor gereed produkt, gesorteerd op korrelgrootte (tijdelijke opslag secundaire bouwstoffen).

Voor de afscheiding van verontreinigingen wordt na de breker een windzifter en een magneetband geïnstalleerd voor de verwijdering van licht materiaal respectievelijk ferro-metalen.

Het vrijkomende zeefzand wordt in de zeefzandbewerking verder behandeld ten behoeve van nuttige toepassing als secundair materiaal.

De voornaamste emissies die bij het breekproces vrijkomen zijn:

- lucht: emissie van stof;
- geluid: emissie door aan- en afvoer, laad- en losactiviteiten en door de breekinstallatie.

Vestiging regionale inzameldienst

De inzameling van huishoudelijk afval wordt op dit moment door vrijwel alle gemeenten in eigen beheer uitgevoerd. AF laat op dit moment een onderzoek uitvoeren door KPMG/BEA naar de mogelijkheid en wenselijkheid van één integrale afvalverwijderingsstructuur. Uit de in dit kader opgestelde strategienotitie "Naar een optimale afvalverwijderingsstructuur in Friesland" kan de voorlopige conclusie worden getrokken dat een gedecentraliseerde opzet met regionale werkmaatschappijen een aantrekkelijke vorm is voor meer samenwerking in de Friese afvalverwerking. Er is vooralsnog nog geen duidelijkheid over het aantal te formeren regio's.

De vestiging van het wagenpark van de regio waarbinnen afval be- en verwerkingslocatie De Wierde is gelegen, zou op deze locatie mogelijk zijn. Hiertoe kan een voorziening op het huidige bedrijfsterrein worden gerealiseerd. Voor deze situering is gekozen omdat op deze wijze alle gebouwen binnen het terrein bij elkaar staan. Naast stallingsruimte wordt ook een ruimte voor onderhoud van het wagenpark gecreëerd. De omvang van het wagenpark wordt bepaald door de grootte van de regio en door het aantal uitvoeringstaken. De grootte van de regio en daarmee de omvang van het wagenpark is vooralsnog niet bekend.

7.8 Groencompostering

Voor de activiteit grondreiniging moet de inhoud van het raadsbesluit met bijgeleverd amendement van de gemeente Skarsterlân d.d. 18 februari 1998 in acht worden genomen.

Groencompostering

De zeer centrale ligging van De Wierde en het hoge voorzieningsniveau van onderafdicthtingsconstructies en alle overige infrastructurele voorzieningen maakt de locatie bij uitstek geschikt voor extensieve compostering. Dat heeft ertoe geleid dat Bouw- en Reststoffen Friesland bv (BRF) door middel van een melding bij het bevoegd gezag deze activiteit als proef uitvoert. Inmiddels is een aantal grote contracten afgesloten met onder andere overheidsinstellingen. Op korte termijn wil BRF deze activiteit structureel voortzetten op fase 2.

De extensieve groencompostering is onder te verdelen in een aantal stappen die achtereenvolgens zullen worden behandeld, te weten:

- verkleinen groenafval;
- mengen van groenafval;
- opzetten composthoop;
- omzetten composthoop;
- afzeven compost.

De voornaamste emissies die bij de groencompostering kunnen voorkomen zijn:

- lucht: stof;
- geur;
- geluid: aan- en afvoer, laad- en losactiviteiten, zeefinstallatie, shovels, kranen, enzovoort;
- afvalwater: uittredend regenwater wordt indien nodig opgevangen en naar de buffertanks van de pwzi afgevoerd.

7.9 Uitbreiding zuiveringsinstallatie

Voor de zuivering van het afvalwater van de diverse bewerkingsactiviteiten is de uitbreiding van de bestaande zuiveringsinstallatie met een aerobe trap wellicht noodzakelijk. Deze uitbreiding is in de huidige WM-vergunning en WVO-vergunning in hoofdlijnen reeds voorzien. In het kader van de ontwikkeling van de nieuwe activiteiten zal een nieuwe Wvo-vergunning moeten worden aangevraagd voor uitbreiding van de bestaande zuivering en voor de lozing van nieuwe waterstromen afkomstig van de nieuwe activiteiten. Voor de bouw van een extra bufferbassin moet tenminste een bouwvergunning aangevraagd worden.

8. MILIEUGEVOLGEN

8.1 Te verwachten emissies

Bij de uitvoering van de verschillende activiteiten zoals in deze startnotitie is beschreven kunnen emissies vrijkomen die van invloed zijn op diverse milieu-aspecten. In deze paragraaf wordt aangegeven welke milieu-aspecten beïnvloed kunnen worden op basis waarvan de meest relevante emissie-vormen worden vastgesteld. In de Deelrapporten zal overigens zowel aan de relevante als aan de niet relevante emissie-vormen aandacht worden besteed.

Bodem en grondwater

Gezien de aard van de activiteiten worden geen emissies verwacht naar bodem en grondwater. Daar waar deze emissies zouden kunnen optreden (zoals groencomposterend, grondreiniging en bewerking baggerslib) worden bodembeschermende maatregelen getroffen in de vorm van bijvoorbeeld folies of asfaltverhardingen.

Lucht

Emissies naar de lucht worden bij de meeste activiteiten verwacht. Hierbij kan gedacht worden aan de emissie van geur, stof en vluchtige componenten (ammoniak, vluchtige koolwaterstoffen, zoals benzeen, etc.). Ook de transportbewegingen dragen hier aan bij. Deze vorm van milieubelasting kan dan ook als relevant worden beschouwd.

Geluid

Alle activiteiten produceren in meer of mindere mate geluid. Een aantal geluidbronnen zal continu in bedrijf zijn (bijvoorbeeld afgasreinigingssystemen). Derhalve vormen geluidemissies een relevante milieubelasting.

Oppervlaktewater

Bij de verschillende activiteiten komen verontreinigende waterstromen vrij die voorafgaand aan de lozing op het riool door AF worden gezuiverd. Omdat het uitgangspunt is dat aan de bestaande lozingsnormen zal worden voldaan worden deze emissies niet relevant geacht omdat geen wijziging zal optreden ten opzichte van de huidige situatie.

Ecologie en landschap

De verschillende activiteiten op zich zullen weinig van invloed zijn op de ecologie en het landschappelijk beeld. Deze milieugevolgen worden dan ook voor de verschillende activiteiten niet relevant geacht. Wel kan de totale inrichting van de tweede fase van het terrein van invloed zijn op de ecologie en het landschap. Dit betekent dat in zijn totaliteit deze invloed wel in beschouwing wordt genomen.

Externe veiligheid en risico's

Naar verwachting zijn de activiteiten en de daaruit voortvloeiende emissies niet van invloed op de externe veiligheid en risico's voor de omgeving. Derhalve worden beide aspecten niet relevant geacht.

Hinder

Vogels, ongedierte, zwerfvuil e.d.

8.2 Milieugebruiksruimte

De milieugebruiksruimte is de ruimte die Afvalsturing Friesland NV (AF) van het bevoegd gezag wil krijgen om bij de uitvoering van verschillende activiteiten op haar locatie De Wierde een bepaalde milieubelasting te mogen gebruiken. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt in twee vormen van milieugebruiksruimte.

Als eerste vorm moet gedacht worden aan emissies die als een puntbron vrijkomen en niet zonder meer te cumuleren zijn tot een ruimtelijke begrenzing (bijvoorbeeld lozing van water). Deze emissies die bij de voorgenomen activiteit kunnen optreden kunnen worden getoetst aan de landelijk geformuleerde normen en eventueel aan aanvullende provinciaal opgestelde normen die daarmee in feite de milieugebruiksruimte aangeven. In dit kader zijn onder andere de volgende documenten van belang:

- Wet milieubeheer;
- Wet verontreiniging oppervlaktewateren;
- Nederlandse emissie Richtlijnen;
- Circulaire industrielawaai;
- Provinciaal milieubeleidsplan;
- vigerende vergunningen;
- overeenkomst Afvalsturing Friesland - gemeente Skarsterlân.

Als tweede vorm kan gedacht worden aan een letterlijke ruimtelijke begrenzing op basis van contouren voor lucht en geluid. Deze contouren zijn gevormd op basis van cumulatie van de verschillende lucht- en geluidbronnen. In paragraaf 8.1 is geconstateerd dat lucht- en geluidsemissies als de meest relevante moeten worden beschouwd. In een voorstudie naar mogelijke toekomstige activiteiten op De Wierde is reeds onderzoek verricht naar de mogelijke geluidsemissies en luchtemissies in de vorm van geur (AF, 1997). Op basis van deze studie vraagt AF de milieugebruiksruimte voor lucht en geluid aan. In deze paragraaf zal op deze aspecten worden ingegaan.

Alvorens in deze paragraaf wordt ingegaan op de aspecten lucht en geluid wordt voor de lucht- en geluidsemissie een eerste inschatting gegeven van de onderlinge verhouding van de emissies van de verschillende activiteiten. Voor deze inschatting wordt gebruik gemaakt van vier stappen (weergegeven als 'sterren'). Naarmate de emissies toenemen worden meer 'sterren' gepresenteerd. Wanneer een bepaalde activiteit ten opzichte van de overige activiteiten (naar verwachting) een zeer relevante bijdrage heeft in de totale emissie dan wordt dit gewaardeerd met '****'. Op gelijke wijze wordt een relevante bijdrage gewaardeerd met '***'. Een matig relevante bijdrage wordt gewaardeerd met '**'. Wanneer een activiteit niet bijdraagt aan een emissie dan wordt geen waardering (nul 'sterren') weergegeven.

De basis van deze inschatting vormt een studie naar de emissies van de verschillende activiteiten die AF begin 1997 heeft uitgevoerd (AF, 1997). Het doel van deze inschatting is inzicht te verschaffen in welke activiteiten een belangrijk deel van de milieugebruiksruimte in beslag nemen. Dit is van belang in het kader van de beoordeling van de Deelrapporten die in de tijd gezien niet gelijktijdig worden afgerond. Immers op deze wijze kan worden nagegaan of de daadwerkelijk emissie die in de Deelrapporten wordt vastgelegd overeenstemt met deze inschatting op basis waarvan de milieugebruiksruimte wordt aangevraagd. Mocht

uit de Deelrapportages blijken dat bepaalde activiteiten meer/minder emitteren, mede als gevolg van genomen of te nemen voorzorgsmaatregelen, dan heeft dit consequenties voor de toegestane emissies van de overige activiteiten.

Een bijkomend voordeel van deze inschatting is dat op deze wijze snel inzicht kan worden verkregen bij welke activiteit de terugdringing van emissies de meeste milieuwinst oplevert.

De inschattingen zijn opgenomen in tabel 8.1. In deze tabel zijn tevens de activiteiten 'opslag secundaire grondstoffen' en 'bewerking veegvuil/kolkenslib' meegenomen omdat deze activiteiten recent zijn vergund en eveneens zijn opgenomen in de hierboven genoemde studie. Eveneens is de bewerking van zuiveringsslib opgenomen. Voor deze activiteit is echter reeds een m.e.r.-procedure opgestart door Waterschap Friesland.

De emissies van deze drie activiteiten zijn eveneens van belang voor de milieugebruiksruimte zodat ook deze activiteiten in tabel 8.1 zijn opgenomen.

De invloed van de emissies op de externe veiligheid en risico's voor de omgeving is niet in tabel 8.1 beoordeeld, omdat dit niet van onderscheidend belang wordt geacht voor de verschillende activiteiten.

Tabel 8.1: Onderlinge verhouding lucht- en geluidsemissies (inschatting op basis van kwantitatieve berekeningen zonder aanvullende maatregelen)

activiteit	geluid	lucht		
		geur	stof	overig ¹⁾
scheidingsinstallatie	***	*	*	--
ONF-bewerking	***	***	--	**
bewerking baggerslib	**	**	*	*
grondreiniging	*	**	--	*
immobilisatie	*	*	*	*
groencompostering	*	**	**	**
breekinstallatie	***	*	***	--
zeefzandbewerking	**	*	**	--
inzameldienst	*	*	*	--
opslag secundaire grondstoffen	*	*	*	--
bewerking veegvuil/kolkenslib	*	*	--	--
bewerking zuiveringsslib	***	***	--	*

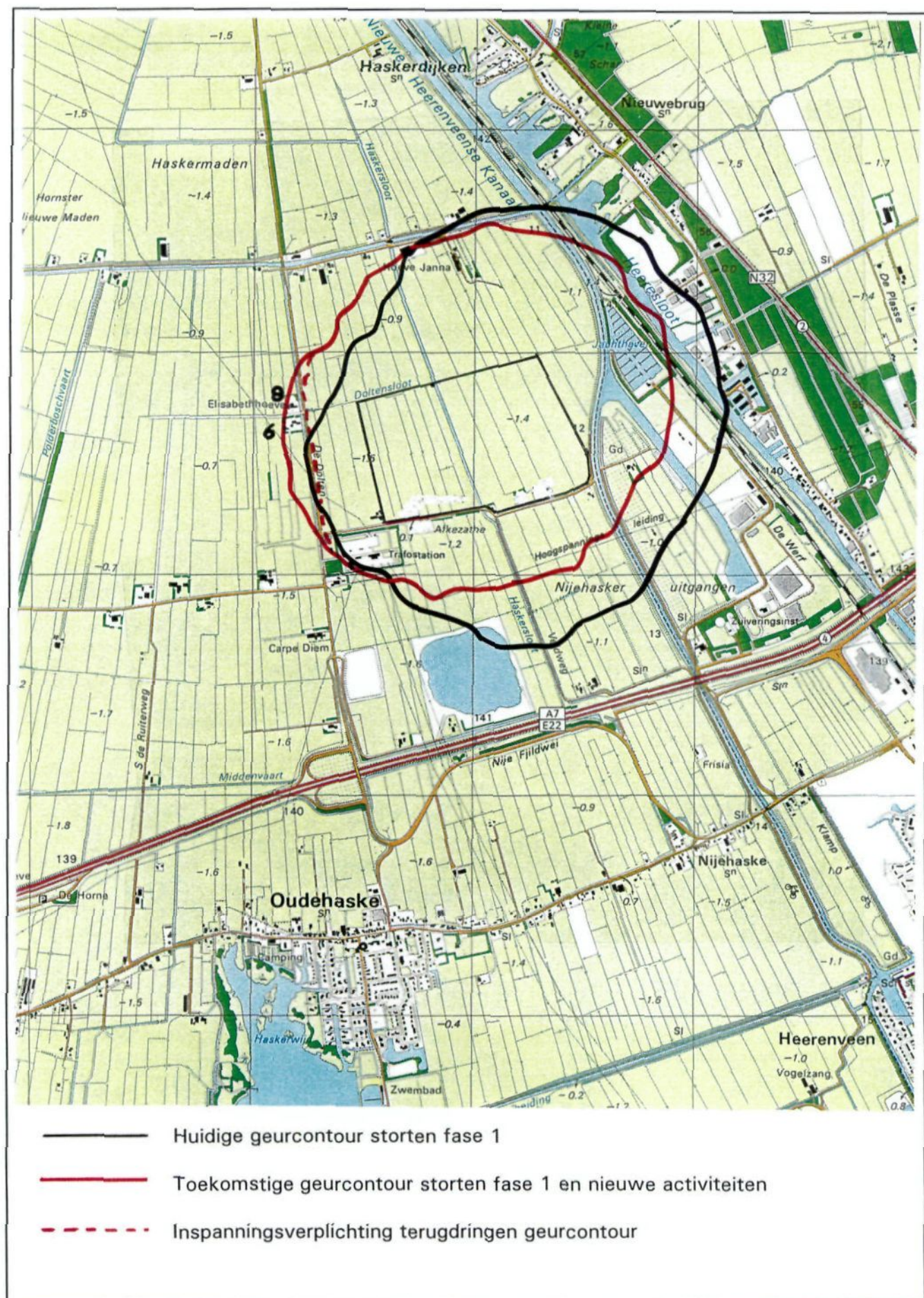
*** zeer relevante bijdrage aan de emissie in relatie tot alle activiteiten

** relevante bijdrage aan de emissie in relatie tot alle activiteiten

* matig relevante bijdrage aan de emissie in relatie tot alle activiteiten

-- geen of geringe bijdrage aan de emissie in relatie tot alle activiteiten

1) bijvoorbeeld ammoniak en vluchtige koolwaterstoffen

Figuur 8.1: 98-percentiel 1 ge/m³ contour huidige en toekomstige situatie op De Wierde

8.3 Lucht

Zoals bij de beschrijving van de activiteiten in hoofdstuk 7 is aangegeven vormt geur de voornaamste emissiebron naar de lucht. In figuur 8.1 is de geurcontour weergegeven zoals deze naar verwachting in de toekomstige situatie zal optreden. Ter vergelijking is tevens de huidige emissie-contour weergegeven.

De gewenste milieugebruiksruimte voor geur wordt gevormd door de ligging van de toekomstige geurcontour uit figuur 8.1 met dien verstande dat AF de inspanningsverplichting op zich neemt de geurcontour ter plaatse van de woningen De Dolten nrs. 6 en 8 in oostelijke richting terug te brengen tot de oostzijde van De Dolten. De wijze waarop zal in het MER worden uitgewerkt. Deze inspanningsverplichting is eveneens in figuur 8.1 aangegeven.

Gezien het belang van het aspect geur zal dit in het MER uitvoerig aan de orde komen, waarbij aandacht zal worden besteed aan alle tot dan toe bekende en relevante informatie. Hierbij zal tevens een verificatie plaatsvinden van de geschatte geuremissies van de verschillende activiteiten (AF, 1997) die tot de toekomstige contour uit figuur 8.1 hebben geleid.

8.4 Geluid

Bij de beschrijving van alle activiteiten is aangegeven welke geluidemissie voornamelijk veroorzaakt zal worden. In figuur 8.2 is aangegeven wat de toekomstige ligging van de 50 dB(A)-contour wordt ten gevolge van de ontwikkeling van alle activiteiten zoals in deze startnotitie beschreven en ten gevolge van de voortzetting van de stortactiviteiten. Ter vergelijking zijn daarnaast in figuur 8.2 nog de volgende contouren opgenomen:

- huidige contour ten gevolge van de stortactiviteiten op fase I;
- huidige vergunde contour;
- contour bij stortactiviteiten in fase II.

De gewenste milieugebruiksruimte voor geluid wordt gevormd door de ligging van de toekomstige 50 dB(A)-contour (storten fase I en nieuwe activiteiten).

Voor de berekening van de geluidcontouren is voor de dag, de avond en de nachtperiode per activiteit bepaald welke geluidbronnen van belang zijn, wat de geluidemissie is en voor welk percentage van de tijdsduur zij in de contourberekening meegenomen moeten worden. Dit geldt niet alleen voor de stationaire installaties, maar ook voor het mobiele materieel (kranen, shovels, vrachtauto's) dat nodig is bij de bedrijfsvoering. Daarbij is ook rekening gehouden met activiteiten als laden, lossen en containerbehandeling, die tot piekbelastingen aanleiding kunnen geven.

Figuur 8.2: Ligging geluidcontouren (etmaalwaarden)

akoestisch onderzoek industrielawaai

9. AANDUIDING ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN

9.1 Inleiding

In de verschillende Deelrapporten zal een beschrijving worden opgenomen van alternatieven en varianten voor de realisatie van de in het betreffende Deelrapport beschreven activiteit. Per Deelrapport zal nader bekeken worden welke alternatieven beschreven zullen worden. Voor de activiteiten die niet m.e.r.-plichtig zijn behoeven geen alternatieven/varianten uitgewerkt te worden.

Onderdeel van de beschrijving van de alternatieven vormen het nul-alternatief en het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA). Het nul-alternatief betekent dat het voornemen van Afvalsturing Friesland NV niet doorgaat en verder gestort zal worden. Dit alternatief wordt reeds in het Hoofdrapport uitgewerkt. Het MMA is een alternatief waarbij getracht wordt alle emissies zoveel mogelijk te minimaliseren. In het navolgende wordt reeds op beide alternatieven ingegaan.

9.2 Nul-alternatief

Het vertrekpunt bij de formulering van een nul-alternatief is altijd de huidige situatie. In het kader van deze m.e.r.-procedure wordt dan ook onder het nul-alternatief het alternatief verstaan waarbij geen van de nieuwe activiteiten wordt gerealiseerd. In concreto betekent dit dat de huidige stortactiviteiten op De Wierde zowel op fase 1 als fase 2 worden gecontinueerd zij het dat het aanbod fors zal teruglopen. Het is niet mogelijk om bij de opstelling van de verschillende Deelrapporten telkens een nieuw nul-alternatief te formuleren waarbij uitgegaan wordt van de huidige situatie. Omdat de verschillende Deelrapporten tegelijk in procedure kunnen zijn waarbij de verschillende procedures onafhankelijk van elkaar kunnen worden uitgesteld/afgesteld, kan geen huidige situatie worden gedefinieerd. Het nul-alternatief (voortzetting van de beperkte stortactiviteiten) heeft tot gevolg dat de rendabele exploitatie in gevaar komt en wellicht zal leiden tot een forse toename van de storttarieven. Immers de in het verleden gedane investeringen zijn nog niet afgeschreven. Door het sterk teruglopend afvalaanbod is de consequentie van het nul-alternatief dat de levensduur van de stort wordt verlengd. Dit heeft weer tot gevolg dat de afwerking van de huidige afvalberging, alsmede de integratie in het landschap wordt uitgesteld. Ter indicatie moet gedacht worden aan een verlenging van de levensduur met circa 10 jaar voor fase 1. Ook vinden dan geen nieuwe milieu-effectieve alternatieven plaats die van belang zijn voor Friesland in het kader van een beter hergebruik en nuttige toepassing van afvalstoffen.

9.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Per Deelrapport en per m.e.r.-plichtige activiteit wordt een meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) samengesteld. Dit alternatief wordt samengesteld door milieuvriendelijke aspecten/onderdelen van de verschillende alternatieven te combineren.

10. PROCEDURELE ASPECTEN

In de m.e.r.-procedure kunnen enkele rollen worden onderscheiden. Deze rollen zijn de volgende:

- a. De rol van initiatiefnemer (IN). De initiatiefnemer is in dit geval de Afvalsturing Friesland NV;
- b. Het bevoegd gezag (BG). In dit geval vormen Gedeputeerde Staten van Fryslân het bevoegde gezag tot verlening van een vergunning ingevolge de Wet milieubeheer.
Het dagelijks bestuur van het Waterschap Friesland is bevoegd om de vergunning ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren te verlenen;
- c. Anderen zoals belanghebbenden, omwonenden, de wettelijke adviseurs en de Commissie voor de milieu-effectrapportage (Cmer). De Cmer is een onafhankelijke commissie die, aan de hand van de startnotitie en de uit de inspraak naar voren gekomen reacties, aan het bevoegd gezag een advies uitbrengt met betrekking tot de inhoud van de richtlijnen voor het MER. Zodra het MER is ingediend, wordt door de Cmer een zogenaamd toetsingsadvies uitgebracht. Het advies heeft betrekking op de vraag of en in hoeverre aan de richtlijnen is voldaan.

De m.e.r.-procedure vervult een ondersteunende rol bij inspraak- en besluitvormingsprocedures. De m.e.r.-procedure sluit dan ook nauw bij die procedures aan. Dit uit zich onder andere in het volgende:

- het vooroverleg met betrekking tot vergunningaanvragen en dat in het kader van de m.e.r.-procedure lopen parallel;
- de vergunningaanvragen worden doorgaans gelijktijdig met het MER ingediend;
- in het kader van de totstandkoming van het MER kan een gecoördineerde voorbereiding van de diverse te nemen besluiten worden bevorderd;
- advies-, inspraak- en bezwarentermijnen in het kader van de m.e.r.-procedure en in het kader van de vergunning-procedure(s) vallen in belangrijke mate samen.

Belangrijke stappen in de procedure zijn:

- vooroverleg met bevoegd gezag, gemeente Skarsterlân, Cmer en wettelijke adviseur over de opstelling van voorliggende startnotitie vanwege het nieuwe karakter aan de MER namelijk een 'Paraplu-MER';
- overleg met de begeleidingscommissie waarin zijn vertegenwoordigd: Provincie Fryslân, gemeente Skarsterlân, plaatselijke belangen van de omliggende dorpen, direct omwonenden en Afvalsturing Friesland;
- de officiële m.e.r.-procedure start met de indiening van voorliggende startnotitie;
- vervolgens wordt van de indiening van deze startnotitie openbaar kennisgegeven;
- een ieder wordt in de gelegenheid gesteld om, naar aanleiding van de kennisgeving van de startnotitie, opmerkingen over het geven van richtlijnen te maken;
- naar aanleiding van de kennisgeving worden de Cmer en de wettelijke adviseurs in de gelegenheid gesteld om met betrekking tot het geven van richtlijnen een advies uit te brengen;
- het bevoegd gezag geeft na overleg met de initiatiefnemer richtlijnen inzake de inhoud van het MER (zowel het Hoofdrapport als de Deelrapporten);

- het Hoofdrapport wordt aan de hand van de richtlijnen opgesteld en ter beoordeling voorgelegd aan bevoegd gezag, Cmer en de wettelijke adviseurs. Het betreft een informele toetsing door deze partijen om inhoudelijke consensus te krijgen over het Hoofdrapport en de nog op te stellen Deelrapporten;
 - start opstelling Deelrapporten;
 - het MER en de vergunningaanvragen worden zoveel mogelijk gelijktijdig ingediend. In de onderhavige m.e.r.-procedure betekent dit dat bij de indiening van een Deelrapport met de betreffende vergunningaanvragen het Hoofdrapport wordt bijgevoegd;
 - het bevoegd gezag moet van de ontvangst van de vergunningaanvraag en het MER (Hoofdrapport plus een Deelrapport) kennis geven;
 - gedurende een door het bevoegd gezag te bepalen termijn van ten minste vier weken vanaf de dag van terinzagelegging, kan iedereen opmerkingen over het MER schriftelijk inbrengen.
- Ook moet iedereen de gelegenheid worden geboden om mondeling opmerkingen in te brengen tijdens een openbare zitting op een door het bevoegd gezag te bepalen tijdstip.